

DOMOLJUB

Izbaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 17.

V Ljubljani, dne 23. aprila 1908.

Leto XXI

O paši.

Južne dežele, kjer prebivamo Slovenci in Hrvati, imamo v gruntih bukvalno razmerno največ pašnikov zapisanih: Na Kranjskem krog 156.000 ha med 995.520 ha zemlje, Goriško krog 62.000 ha med 291 tisoč 843 ha vsega zemljišča, Istra krog 160.000 med 495.539 ha, Dalmacija 594.476 med 1.233.494 ha. Koliko je to sveta, toda Bog se usmili, kakšnega! Zanemarjenost naših pašnikov je naravnost vneboupijoča. Z grmovjem zaraščeni, s kamenjem posuti, vetru in dežju v varstvo zapuščeni čakajo ogromni prostori večče, pridne roke. Ko bi prišla, bi se naenkrat število in vrednost živine neprimerno lahko povzdignila.

Pašniki so v naših deželah še večinoma skupni. Posamni gospodarji čutijo potrebo izboljšati, a sami nečejo za druge; zato zahtevajo delitev. Izkušnja je pokazala, da so razdeljena zemljišča mnogo boljše oskrbovana, nego skupna. Napredek se naenkrat pokaže. Vendar pa je razdelitev za naše kraje, kjer nimamo velikih gruntov, pri katerih bi se izplačalo imeti posebnega pastirja, v veliko škodo. Z razdelitvijo shira namreč paša in ž njo živinoreja. Na ves glas kličemo slovenskim kmetom: Ne pozabite na pašo! Kjer imate še skupne pašnike, obrnite se na deželo in na državo, da ob pomoči teh dveh izboljšate svoje gmajne. Kjer je pa svet že razdeljen, napravite si pašne zadruge, kakoršne so se že jele snovati med nami. Zadrufna zveza v Ljubljani vam rada gre na roke.

Paša se izredno izplača. Jetika pri goveji živini, ki pobere mnogo živali in ljudi, je hlevna bolezen. Škode je na milijone na leto. Solnce zamori v kratkem času jetiške bacile, ki se v hlevu, v temi, brez ovire razvijajo. Poglej živino s paše in primerjaj jo s hlevno. Koliko jasnejše, bistrejše oko ima prva, koliko bolj gibka in enako-

merna je. Nemogoče je ohraniti goveji rod, če imaš živino vedno v hlevu. Za plemensko živino je nujno potrebna paša. Pa ne samo za pleme, marveč tudi za mlekarice in za pitano živino dosežeš s pašo, če skrbiš zanjo, zelo lepe uspehe. Seveda je zato treba pametnega gospodarstva. Pašniki morajo biti iztrebljeni; poskrbeti se mora, da se gnoje, ali da se vsaj živinski odpadki po vsem zemljišču, če ni drugače, s kakimi topimi grabljami razdele; paša mora biti primerna številu živine, ki naj se razdeli, da se sedaj na enem, sedaj na drugem mestu pase. Najlepše so v tem oziru urejeni pašniki v Normandiji, na Holandskem in v Belgiji. V zadnji državi se v herverski pokrajini na enem hektaru živi domala dvoje goved.

Iz Avstrije naj navedemo iz knjižice mlekarskega izvedenca Raffaza en zgled: Na severnem Češkem v Gross-Grünau je načelnik mlekarske zadruge Hofman dobro polovico ha gnojil vsako leto z 200 kg Tomaževe žindre in 150 kg kajnita. Pasel je na tem prostoru štiri junice in junca, od 3—6 mesecev stare. Pasel je od maja do septembra. Po natančnem računu je pridelil toliko, da mu je prinesel pašnik krog 300 kron na leto. Zato se nam ni čuditi, da je cena za urejene pašnike zelo visoka. Pri nas se po mnogih gmajnah svet takorekoč nič ne šteje. Koliko zakladov leži še nevzdignjenih.

Pripomniti pa moramo, da posamnik vsaj v naših razmerah more le malokje naprej. Neobhodno potrebne so zveze, pred vsem živinorejske zadruge. Kranjski kmetovalci se seveda ne morejo obračati na tistega živinozdravnika Ribnikarja, ki ga je v nepojmljivi modrosti postavila kmetijska družba za živinskega nadzornika. Ta mož pozna dobro liberalno politiko, v živinoreji ga pa ne bomo hodili vpraševati za svet. V tem oziru bo treba izpremembe. Imamo že par živinorejskih zadrug, ki brez

Ribnikarja dobro vspevajo. Kjerkoli so za pašo ugodne razmere, naj gredo kmetje za njimi. S skupnimi močmi se bo najbolj zanemarjeni del naše domovine povzdignil v blagor kmetu in celi deželi.

Političen pregled.

CESARJEV JUBILEJ.

Gotovo je, da obiščejo našega cesarja 7. majnika nemški cesar in cesarica, bavarski princregent Luitpold, saški kralj Friderik Avgust, württemberški kralj Viljem, veliki vojvoda badenski, hessenski, oldenburški in meklenburg - šverinski, anhaltski vojvoda Friderik, knezi: Leopold kneževine Lippe-Biesterfeld, Jurij kneževine Schaumburg - Lippe, dedni princ Renzs-Greiz in predsednik hamburškega senata župan Burchard. Ostali nemški vladarji še niso odredili dispozicij, a večina jih pride ob tej priliki na Dunaj. Nemški cesar in cesarica bosta stanovala v Schönbrunnu, bavarski princregent v palači Modenna, saški kralj v palači Augarten, ostali vladarji pa na dvoru.

Vladarji, ki ne bodo mogli osebno častiti našemu vladarju ob šestdesetletnici, bodo častitali po članih rodbine, po posebnih odposlaništvih ali pa po svojih diplomatskih zastopnikih. Car odpošlje najbrže kakega velikega kneza, predsednika Fallleresa zastopa poslanik Croizier. Predsednik severoameriških Zedinjenih držav Roosevelt pride drugo leto v Evropo, ob kateri priliki se pokloni tudi našemu cesarju. Roosevelt obišče tudi Tirolsko, osobito kraje, kjer se je bojeval Andrej Hofer, ki ga je občudoval že v rani mladosti. Angleški in danski kralj ter predsednik francoske republike Fallières obiščejo cesarja Franca Jožefa ob priliki njegovega jubileja v Ischlu.

PARLAMENTARNA ZVEZA MEST.

Dunajski župan dr. Lueger je pozval vse nemške zastopnike državnega zbora, naj pristopijo parlamentarni zvezi mest, ki bo imela namen ščititi mestne koristi. Vrše se pogajanja tudi s Poljaki in Čehi.

STAROSTNO ZAVAROVANJE MALIH OBRNTNIKOV IN MALIH KMETOV V NEVARNOSTI.

Na Dunaju se govori o velikih zavarovalno-tehničnih in državno-finančnih ovirah glede na izvršitev starostnega zavarovanja malih kmetov in obrtnikov. Gotovo je, da take zapreke obstojijo, a upati je, da se jim bodo znali poklicani možje izogniti, ker je starostno zavarovanje malemu obrtniku in malemu kmetu nujno potrebno.

OGRSKO-HRVAŠKI DRŽAVNI ZBOR

reši po Veliki noči proračun za leto 1908, za kar bo rabil tri tedne. Koncem majnika sledi najbrže delegacijsko zasedanje. Uporabljati nameravajo že pravila novega poslovnika. Trgovinski minister bo stavil več predlogov, med njimi tudi predlog o novih železnicah, ki bodo veljale 220 milijonov kron.

UMOR GALIŠKEGA CESARSKEGA NAMESTNIKA POTOCKEGA.

Med Poljaki in Malorusi vlada tako sovraštvo, da hočejo drug drugega uničiti. Vzroki so različni: kulturni, verski in politični. Dasi bratje po rodu, se gledajo kakor pes in mačka in hujše. Pred dobrim tednom je strašen političen zločin zopet opozoril svet na to žalostno medsebojno razmerje obeh narodov.

V Galiciji je bil za cesarskega namestnika grof Potocki. Mož je bil iz slavne rodovine in si je prizadeval čast svoje rodovine še povečati z zvestim, nepristranskim službovanjem, kar je na vsak način težko v deželi, kjer bivajo skupaj Poljaki in Malorusi. Tako se je tudi zdelo nekaterim Rusinom, da je namestnik preveč prijazen Poljakom, premalo pa njim. Ta struja je bila za Potockega usodepolna.

Grof Potocki je navadno podeljeval ob nedeljah avdijence. Kdor je imel z njim kaj govoriti, ga kaj prositi ali kaj podobnega, je ta dan lahko prišel do njega. Za tako avdijenco se je oglasil tudi okoli trideset let stari rusinski visokošolec Siziniski, češ, da hoče prositi za neko službo. Ko je stopil v namestnikovo sobo, je potegnil revolver in trikrat nanj ustrelil z besedami: »To za krivico, ki se je storila Rusinom pri zadnjih deželnozborskih volitvah.« Prva kroglja je zadela namestnika v levo oko in prišla pri ušesu ven, druga kroglja je zadela roko, tretja nogo. — Ko je namestniški sluga začul strele, je takoj stekel v dvorano in se vrgel na napadalca. Ta se ni branil. Ko so ga peljali skozi sprejemno dvorano, kjer je čakalo več kmetov na avdijenco, jim je zaklical: »To se je zgodilo za vas.« — Čez poldrugo uro je namestnik umrl. Zadnje njegove besede so bile: »Poročajte cesarju, da sem bil

vedno njegov najzvestejši služabnik.« Namestnik zapušča vdovo in osem otrok.

Poleg morilca so prijeli tudi še njegovo mater, ki izjavlja, da mu je ona pripravljala k krvavemu činu, vse tri njegove sestre, več maloruskih dijakov in tudi druge sumljive ljudi, o katerih se misli, da so vedeli za Siziniskovo namero.

Umor gališkega namestnika je političen. Vendar bi bilo napačno ta čin pripisovati Rusinom sploh. Ne le Poljaki, tudi večina Rusinov najstrožje obsoja umor in odvrta vsako odgovornost od sebe. To so pokazali razni shodi, kjer so najuglednejši rusinski politiki obsojali krvavo nasilno dejanje. »Hočemo se bojevati proti Poljakom,« so rekli, »toda le z dovoljenimi in kulturnimi sredstvi.« Tega mnenja je tudi večina rusinskega dijaštva, ki obžaluje, da je njihov tovariš segel po takih sredstvih. Umor je sicer političen, toda za seboj nima nobene politične stranke, bil je to čin fanatičnega mladeniča, ki je mislil, da stori veliko domoljubno delo, če nasilnim potom odstrani »zatratelja« svojega naroda. — Splošna sodba v vseh krogih je, da Siziniski ni imel povoda umoriti namestnika. Potocki je bil zvest, cesarju udan uradnik, ki je po svojih močeh skušal ohraniti ravnotežje med obema sovražnima si narodoma, vsled česar je bil tudi splošno priljubljen. — Iz Rusije, domovine anarhistov, dobiva morilec mnogo pisem, kjer se mu častita k tako »krasno izpeljanemu in posrečenemu« činu. Sumi se, da je bilo v zaroto zapletenih še več drugih ljudi; preiskave so že v tiru.

RUSKI ZUNANJI MINISTER IZVOLSKI O BALKANU.

V ruski dumi je govoril zunanji minister o Balkanu. Pravi, da se je doseglo že več uspehov, kakor jih vidi ruska javnost. Treba je na vsak način makedonskemu krščanskemu ljudstvu zagotoviti potrebne reforme, da ne bodo Turki delali z njimi kakor s sužnji. Če se še ni zgodilo, kar bi bilo želeli, so temu deloma krivi balkanski narodi sami, katerih medsebojno sovraštvo prepreči vse večje uspehe. Načrt o pravosodni reformi je bil prvi korak velike in težke naloge. Rusija hoče pričeto delo tudi nadaljevati.

SPLOŠNA VOLIVNA PRAVICA NA DANSKEM.

Danski parlament je sprejel predlogo za splošno volivno pravico za vse one, ki plačujejo davek, in sicer za moške in ženske, ki so stare nad 25 let, in tudi za omožene ženske, katerih možje plačujejo davek.

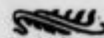
SPOR MED TURČIJO IN ITALIJO?

Ker Italija vztraja kljub negativni odločbi turške vlade na tem, da se ustanovijo v Carigradu, Smyrni, Jeruzalemu, Solunu in Valoni italijanski poštni uradi, utegne med Italijo in Turčijo izbruhniti resen spor.

NEMIRI V PERZIJI.

V urvijskem okraju so resni nemiri. Ubitih je nad 20 oseb. Štiri vasi so bile

napadene. Roparji so odgnali 1500 ovac, in usmrtili osem oseb. Guverner je zahteval vojake, ker drugače odstopi. O nemirih se poroča tudi iz aradbilske okolice. Pošta je bila dvakrat oropana.

Izobrazbi.

Črtice iz zgodovine slovenskega slovstva.

II.

Katoliška doba (1595—1795).

Rekli smo že, da je slovstvo odmev ali izraz onega gibanja, ki prešinja narodovo življenje, ali pravzaprav v slovstvu imamo spomenik onih misli, ki so se najmočnejše pojavile v dotični dobi. Toda z gotovostjo moremo trditi to le tedaj, če je narod dovolj izobražen, da more izraziti to, kar ga teži in kar bi rad dosegel. Tako ne moremo trditi tega o protestantovski dobi (1550—1595); da bi bil naš narod tedaj rad pristopil k protestantizmu.

Ljudstvo je bilo tedaj zatirano od vseh strani; doma so ga pritiskali plemenitaši, ki niso imeli smisla za njegove težave, ker so bili tujci. Zraven jih je leto za letom obiskaval Turek in jim odnašal vse, kar so si pridobili s svojimi žulji, preko meje. Misli si je kmet, kako bi tudi njemu lahko zasijali lepši časi, kako bi v miru živel in užival prosto sad svojih trudov. A ni ga bilo preroka, ki bi mu oznanil, da pridejo lepši časi; sam pa ni mogel verovati vanje. Tu so prišli protestantovski pridigarji, ki so mu oznanjali svobodo in lepše čase z evangelijem v roki. Ker ni bilo drugega, se je ljudstvo oprijelo njih, čeravno mu ni bilo čisto nič za protestantizem. Poslušalo je samo lepe besede, ki so prihajale iz ust njegovih pridigarjev, ker doslej jih ni slišalo od nikogar. Tako pravzaprav ne moremo govoriti v tisti dobi od narodovega slovstva, ker se tedaj ni izrazila nobena misel, ki je prešinjala narod, ampak vsiljene so mu bile od drugod, od njegovih poglavarjev in vodnikov. Slovstvo tistih časov je le spomenik narodove nezadovoljnosti s trdo usodo.

Mnogo knjig imamo tudi iz prvega dela katoliške dobe, ko je bilo treba pridobiti protestantovske Slovence nazaj za katoliško vero, iz začetka 17. stoletja. Navdušeni možje, na čelu jim visoko izobraženi Tomaž Hren, škof ljubljanski, so izprevideli, da morajo tudi oni tako delati kot protestantje, ako hočejo imeti uspeh. Začeli so spisovati nabožne knjige, predstavljati evangelije in jih razširjati med ljudstvom, zlasti pa med duhovniki, da so mogli v domačem jeziku oznanjati besedo božjo.

Zlasti hitro pa je izginil protestantizem, ker je tedaj nastopil vlado v naših deželah strogo katoliški cesar Ferdinand.

Ukazal je vse protestantovske pridigarje izgnati iz dežele in je poklical jezuite, katerim je poveril najvišje šole v mestih. Tako je protestantovska vera ravno tako hitro izginila, kakor se je vgnezdila.

da je do danes ostalo le še na Koroškem kakih 300 do 400 protestantov.

V šolah pa se uoslej nikdo ni več brigal za slovenski jezik, ampak šole so bile le za plemenitnike in poučevalo se je v latinskem in nemškem jeziku. Država se ni brigala za ljudstvo, ampak ravnala se je po načelu, da je nevednost najboljša stvar v deželi. Slovenska knjiga se je brala le s prižnice ob nedeljah in praznikih.

Le duhovniki so tedaj napisali kako slovensko knjigo, posvetni učenjaki pa so pisali v nemškem ali latinskem jeziku, ker slovenskega niso dovolj znali. (Valvazor.)

Cerkveni pisatelji te dobe.

Iz protestantske dobe nam je znan že ljubljanski škof Tekstor, ki je z navdušeno besedo mnogo ljudi vrnil k pravi veri. Še večji apostol Slovencev je bil Tomaž Href. Rojen je bil v Ljubljani leta 1660., ko so ravno protestantje imeli največjo oblast pri nas. Izobraževal se je tudi v protestantskih šolah, pozneje je pa odšel na Dunaj. Domov se vrnivši je hudo zbolel in tu je storil obljubo, da postane duhovnik. Zaradi njegove učenosti ga je l. 1697., torej v starosti 37 let, poklical cesar Ferdinand za škofa ljubljanskega. Odslej se začelja njegovo plodonosno delovanje.

Hren je uvidel, da je potrebno govoriti z ljudstvom v njegovem jeziku. Ukrenil je, da so bile v ljubljanski stolni cerkvi slovenske pridige. Protestantovske knjige pa je ukazal sežgati. Treba je, da se nekoliko pomudimo ob tem činu, ker vedno in vedno leté očitanja, kako je tedaj Hren uničil slovensko slovstvo.

Pomislimi moramo tedanjí položaj slovenskega ljudstva, ki ni bilo dovolj razsodno, da bi spoznalo prevaro za lepimi besedami, kakor so se mu ponujale v protestantovskih knjigah. Ravnal je Hren, kakor bi ravnal vsak pameten mož, ki tudi vzame otroku nož iz rok, da se ne vreže..

Takoj se je sam spravil na delo in dovršil v lepem jeziku prevod »Evangelijev in listov za pravnike in nedelje celega leta.« Ta knjiga se je toliko rabila, da je doživela šest izdaj. Umrl je Hren l. 1730.

Za njegove dobe imamo tudi znamenite slovenske pridigarje, ki so si prizadevali, da bi posnemali zgled dunajskega Abrahama a Santa Clara. Ta je globoko premotril tedanje življenje in brezobzirno bičal tedanje gnjilobo: Govoriti je znal silno zanimivo, da ga je moralo vse poslušati. Tukaj kratak zgled: Pride na prižnico, zatisne si nos z robcem in začne: »Smrdi, smrdi, smrdi bolj kot Lazar, ki je že štiri dni v grobu ležal! Kaj smrdi? Lenoba smrdi! ...

Tako so tudi slovenski pridigarji propovedovali svojemu ljudstvu v prilikah in basnih. Bili so sicer globoko izobraženi, spisali so mnogo pridig, toda njih jezik je slab, brez vsake pravilnosti. Edini uspeh so imeli kot govorniki, ne pa kot pisatelji. Zato tudi njih imen ne bomo navajali.

Iz druge polovice osemnajstega stoletja pa se nam pokaže cerkveno slovstvo v jasni luči.

Tedaj je cesarica Marija Terezija tudi v naši državi pomagala načelom do zna-

ge, ki so se bila drugod že uveljavila. Dolej so bili deležni le plemeniti stanovi omike, medtem, ko se je nižje ljudstvo zane-marjalo. — Odslej naj se tudi ti izobrazijo, kajti mislilo se je, čim večja je omika v državi, tem lažje bo skrbelo ljudstvo za gmotno blagostanje.

Leta 1770. so začeli snovati šole tudi pri nas po povelju cesarice. Najvažnejša oseba te dobe je Blaž Kumerdej.

Listek.

Oriovo gnezdo.

Spisal Björnstjerne Björnsoff.

»Jernačev vrt« se imenuje mala vasi-
ca, samostojno ležeča sredi mogočnih
skalnatih sten. Zemlja, na kateri leži, je
ravna in plodovita; skozi njo teče široka
reka, lijoča z visokih pogorij. Reka se iz-
teka v daleč vidno vodovje blizu vasi.

K temu vodovju je na lahni čajki pri-
veslal mož, ki je prvi v tej dolini začel ob-
delovati črno, mastno prst; ime mu je bilo
Jernač, in sedanjí prebivalci vasi so nje-
govi potomci. Nekateri pripovedujejo, da
je bil Jernač morilec in je pribežal v to
zapuščeno pokrajino iz strahu pred kaz-
nijo. Zato imajo vsi prebivalci »Jernače-
vega vrta« tako črn pogled in mračno
čelo. Drugi pa zopet trdijo, da so visoke
skale krive črnih pogledov in mračnih čel,
ker ne puste tudi v poletnem času solnč-
nih žarkov, da bi prisijali v vas.

Nad vasjo visi orlovo gnezdo. Visoko
gori v skalovju je pripeto na ostrem
obronku; vsi lahko vidijo, kdaj prične or-
lica leči, pa nihče ne more priti do gnezda.
Orel s širokimi kraljuti plava vsak dan
nad vasjo; spusti se zdaj na belo jagnje,
zdaj na nežnega kozliča, enkrat je zgrabil
s trdimi kremplji celo neko majhno
dete in ga odnesel k orlici. Ljudje niso ni-
kdar varni, kadar ima orel svoje gnezdo
na skalnem obronku. Pravljica se širi iz
davnih časov med njimi, da sta nekdanj
živela dva brata, ki sta priplezala do gnez-
da in je raztrgala; toda v današnjih dnehi
ni nikogar, ki bi imel moč in spretnost
priti do gnezda.

Kjerkoli se srečata dva človeka v va-
si, govorita o orlovem gnezdu in zreta
navzgor. Dobro pomnijo, kdaj sta stara
dva v novem letu priletela, kam sta se
spustila in koliko napravila škode, in pom-
nijo tudi, kdo je zadnji poskusil doseči
gnezdo. Mladina v vasi se vsa otroška leta
uri v plezanju po skalah in drevju, da bi
enkrat priplezala do visokega gnezda in
ga raztrgala, kakor onadva brata.

V času, o katerem se tukaj govori,
je bil najkrepkejši mladenič v vasi Lejf.
Rojen ni bil v »Jernačevem vrtu«. Zvite
lase je imel in majhne, blesteče oči. Že v
mladih letih se je oponašal, da spleza do
orlovega gnezda; pa stari ljudje so ga sva-
rili, naj ne govori preglasno.

To je podžigalo njegov pogum. Še
predno je dosegel možko starost, je sklenil
splezati na skalni obronek. Jasno nedelj-
sko popoldne je bilo, v zgodnjem poletju;

mladiči so se gotovo že izlegli. Pod skal-
nato steno se je zbrala mnogobrojna mno-
žica radovednih vaščanov. Starci so odbi-
jali junaku, mladina pa je vzpodbujala nje-
govo drznost. Lejf je slušal le svoje lastno
hrepenenje. Počakal je, da je orlica zupu-
stila gnezdo, nato je skočil v loku in se
obesil za drevo več komolcev od zem-
lje. Drevo je raslo iz neke razpokline, in
ob tej razpoklini je plezal mladenič nav-
zgor. Majhni kamenčki so se mu prožili
pod nogami, pesek in prst je kotalila navz-
dol, sicer pa je vladala grobna tišina; le re-
ka v ozadju je valovila in šumela proti
svojemu iztoku neprestano. Čimdalje str-
mejša in ostrejša je postajala skalna ste-
na; dolgo je mladenič visel na eni sami
roki, z nogo je iskal opore in ni mogel po-
gledati navzdol. Ljudje, posebno ženske,
so se obrnile proč od groze, rekoč: tega
bi mladenič ne storil, ko bi še živela oče
in mati. Vendar se mu je po dolgem času
posrečilo, da je stopil na trdo mesto. Zo-
pet je hotel navzgor, tipal z rokami in no-
gami ob robovih, zdrsnil nazdol, pa se zo-
pet trdno oprijel. Spodaj stoječi so komaj
dihajoč stali okameneli. Naenkrat se dvig-
ne med njimi mlada deklica, ki je prej
sama ždela na kamenu ob strani. Roke
dvigne kvišku in zakliče: »Lejf, Lejf, za-
kaj si to storil?« Vse ljudstvo se ozre va-
njo; oče stoji ob njeni strani, a ona
ga ne pozna. »Splezaj zopet doli, Lejf,«
mu kliče; »poslušaj me, saj tam gori ni-
maš dobiti ničesar!« — Videli so, da je
mladenič premišljal za hip; trajalo je en,
dva trenutka, pa je zopet lezel višje in
višje. Roka in noga sta bili zopet na trd-
nem, zato je šlo precej časa po sreči; toda
kmalu se je utrudil in videli so ga počivati
vedno bolj pogosto. Visoko gori se je spro-
žil majhen kamenček, in vsi spodaj sto-
ječi so mu sledili z očmi, dokler ni pal na
tla. Nekateri niso več mogli vztrajati ob
pretresljivem pogledu in s strahom odšli.
Deklica sama je stala pokonci na kamenju,
vila si roke in zrla navzgor.

Lejf je tipal z roko pred seboj, potem,
ona je videla natančno, je roka naenkrat
popustila; zagrabil je urno z drugo roko,
pa tudi ta je popustila. »Lejf!« je zakričala
deklica, da je zvenelo glasno daleč čez
skalno steno, in vsi drugi so klicali za njo.
»On drsi!« so vpili in dvigali roke proti
njemu možje in žene. On je res drsal nav-
zdol; za seboj je prožil pesek, kamenje,
suho prst; drsal je, drsal vedno naprej,
vedno hitreje; ljudje so se obrnili proč in
potem so slišali za seboj ob skalni steni
pokanje in ropot in kmalu na to je nekaj
težkega kakor velik kos mokre zemlje
palo na tla.

Ko so se ljudje nekoliko zavedli in
pogledali na lice mesta, je že ležal tam ves
razdrobljen, v krvi . . . Deklica je ležala
na kamenu, oče jo je odnesel proč.

Mladina, ki je prej Lejfa najbolj podži-
gala k drznemu činu, se ni upala zdaj niti
ganiti z roko in mu pomagati; nihče ga ni
mogel pogledati od groze. Stari ljudje so
stopili okrog njega. Najstarejši med njimi
je rekel: »To je bilo neumno, — pa,« je
pristavil in pogledal navzgor, »vendar je
dobro in prav, da kaka reč visi tako vi-
soko, da je ne morejo vsi ljudje doseči.«

Osel.

(Turška zgodba. — M. N.)

Dobri Hasan iz Balzore je vsak dan gonil svojega osla na trg. Osel je bil ves obložen s koši, napolnjenimi s krompirjem in jabolki, s kuretnino in jajci. Vse te reči je kupil Hasan pri kmetih v okolici in jih potem prodajal na trgu v Balzori. Dolga leta je že tako tržil in si s poštenim trudom pridobil skromno imetje.

Nekega dne je zopet gnal osla s praznimi koši na dom. Spotoma ga sreča tujec na cesti in ga nagovori: »Alah naj bo s teboj in naj podari tebi in tvoji družini srečo in veselje.«

»Nimam družine,« odvrne Hasan.

»Po meni ti Alah pošilja srečo,« nadaljuje tujec. »Le poslušaj me. Tega napol hromega osla ti oblašaš s tovari, a jaz imam doma v hlevu čudovito lepega konja, ki nima nobenega dela. Za pet cekinov ti ga prodam. Velik, močan konj veliko več nese, kakor hrom osel. Z njim lahko vsak dan trikrat toliko zaslužiš, kakor zdaj.«

»Potem bom moral dve živali krmiti, konja in osla,« ugovarja Hasan.

»Dobro, vzamem jaz zastoj tvojega osla,« pravi tujec. »Alah hoče na vsak način, da ti jaz srečo prinesem.«

Hasan je dolgo prevdarjal sam pri sebi. »Ne,« pravi konečno, »svoje zveste živali ne oddam. Toliko let sva že živela skupaj: saj z njim tudi toliko zaslužim, da izhajam.«

»Ti si teneč,« mu odvrne tujec, »vsak drug bi srefel tako krasno ponudbo. Pomisli, ti prideš s konjem na trg. Vsi drugi imajo le osle! Ljudje bodo hoteli kupovati le pri tebi. Kako se bodo drugi prodajalci jezili in s kakšnim ponosom boš lahko gledal nanje.«

Te besede so prepričale Hasana. Odšel je tujcu pet cekinov za konja in mu izročil osla.

Konj pa je bil zelo nemirna žival. In ko je drugi dan Hasan romal z njim na trg, se mu je slabo godilo. Konj je večkrat obstal sredi ceste in se ni hotel vkljub udarcem z bičem premakniti nikamor. Včasih pa je stekel tako urno naprej, da ga je ubogi Hasan komaj dohatal. Na ta način je prišel v mesto veliko pozneje, kakor sicer s svojim mirnim oslom.

Ko je konečno zavil proti trgu, se je konj vsled riganja oslov, velikega vpitja in razgrajanja prodajalcev in kupcev solasil in v divjih skokih, oprtan s koši, divjal skozi množico na trgu. Ljudje so kričaje tekli narazen, a kljub temu je Hasanov konj marsikoga podrl na tla, razbil prodajalne in napravil mnogo škode. Končno so vjeli divjega konja, pa tudi dobrega Hasana. Vlekli so ga pred sodnika, in obsojen je bil, naj povrne škodo, ki jo je napravil njegov konj, sicer poide v ječo. Škoda pa je bila toliko, da je Hasan izdal vse svoje imetje in moral povrhu še za par mesecev v ječo.

Ko je prišel iz ječe, je moral svoje trgovanje pričeti zopet skraja in z malim. S težkim košem, polnim sadja, na hrbtu je prišel na trg v Balzoro.

»Kje pa si pustil svojega osla?« ga vpraša neki znanec.

»Oh,« odvrne dobri Hasan ves žalosten, »oh, Alahu bodi potoženo, jaz sam sem — osel.«

V Lurd!

7. Bolniki.

Pol stoletja je že preteklo, odkar je govorila Brezmadežna Bernardki: »Hočem, da prihajajo ljudje v procesijah semkaj.« In prihajale so množice, nepregledne in brezštevilne, neprenehoma kakor ena sama velika procesija, nepretrgana in neskončna. Pol stoletja je že preteklo in zdelo bi se človeku, da se bo pozabil klic Marijin, da bodo ponehale silne množice, da se bo ohladilo navdušenje. Visoko namreč vzkipi ljudska duša, da se zgane celina, v silnem ognju zažari, da vzplamti svet, a takoj se zopet umiri, kakor se umiri kipeče morje, takoj ugasne, kakor ugasne plamenča slama. Pol stoletja je že preteklo, a množice hite še zmerom v vedno večjem številu k podnožju Pirenejev, k preprosti votlini ob Gavu; kakor križarske vojske so nepregledne trume, ki odhajajo leto za letom iz svoje domovine, da se ob izvirku čudežnega studenca navdušijo za boj, ki se bije danes hujše kot kdaj med dvema svetovna naziranjema.

Pa vse bi ne vznemirjalo brezvernih duhov, ne bi jih vznemirjale neštete množice, ki kleče pred votlino, ne bi jih razburjala Bernardkina povest, kajti neizobraženo in praznoverno je ljudstvo in izmišljena Bernardkina zgodba. Tako bi dejali in bi pomilovali množice. Nekaj pa je, kar jih vznemirja, kar jim ne da miru in jih izzivlje, da ne smejo molčati in morajo govoriti resno besedo o Lurdu. To so bolniki, ki prihajajo v Lurd, bolniki z neozdravljivimi boleznimi, ranami, slepi, mustasti, bolniki, nad katerimi so zdravniki obupali in ki jim ni mogla zdravniška veda nobene pomoči več. Kajti kdo more ozdraviti jetiko na zadnji stopinji, ko že pohaja bolniku sapa in se čuje iz ust lahno hropenje, ko ugašajo motne oči in se prikažejo na bledem obrazu smrtna srage? Smrt stoji pred posteljo in ni ga zdravnika na zemlji, ki bi rešil bolnika iz njenih rok. In vendar so v Lurdu ozdraveli hipoma in nenadno. Vstali so, kakor bi ne bili nikdar bolni, in hodili so kakor zdravi in močni. Neozdravljiva je bila po pričevanju več zdravnikov že osem let zlomljena noga belgijskega delavca Petra de Rudder, in vendar se je po kratki prošnji k Brezmadežni popolnoma zacelila v hipu, in sicer tako, da mu je v trenutku noga že prirastla, ker je preje vzel zdravnik košček gnile kosti iz noge.

Taki so dogodki v Lurdu, nasproti katerim brezverska znanost ni mogla ostati ravnodušna. In marsikateri vseučiliški profesor zdravilstva je čutil, kako se mu umikajo tla pod nogami, kako se podirajo njegova načela, ki so se mu zdela do zdaj jasna in nepobitna. In morali so priznati, da tako daleč ne sega zdravniška veda, da so taka ozdravljenja nekaj prekonarav-

nega in da Oni, ki tako ozdravlja, mora gospodovati nad naravo, ker mu je tako podložna in poslušna. In taka ozdravljenja se niso morda godila pred kakimi sto leti, da bi lahko kdo trdil, češ, izmišljena so, ne, zgodila so se pred nekaj leti, gode se še vedno leto za letom v zmerom večjem številu in na zmerom enak čudežen način.

Nek globoko resen značaj dajejo Lurdu bolniki. Ti zmučeni obrazi, upadla lica, blede ustne, motne oči, počasna hoja ali lahna, enakomerna vožnja: vse to priča, da imajo lurški bolniki za sabo šolo velikega trpljenja. In res se bere skoro o večini lurških bolnikov, da so trpeli že leta in leta brez upanja na kako pomoč in rešitev. Le kadar jih je kdo spomnil na Lurd, tedaj je zatrepetala njihova duša, blede obraz je zažarel, motne oči so vzplamtele in vzbudilo se jim je upanje, močno in hrepeneče, ter so si zaželeli srečnega trenutka, ko bodo mogli zapustiti svojo sobo in poromati k svoji nebeški Materi, ki jim bo dala novega življenja. Veliko lepega bi se dalo napisati o udanem trpljenju, katero prenašajo ti bolniki v svojih težkih boleznih, o mučnem zaupanju, ki navdaja njihove duše ob misli na Lurd in o skrbni pripravi, katero goje većinoma bolniki, predno se podajo v Lurd. Naj zadostuje, da navedem tu dr. Boasarsjev opis bolnišnice v Vilpéntu pri Parizu, katera oddaie vsako leto največ bolnikov v Lurd. Od teh bolnikov jih ozdravi skoro zmerom polovica.

Vilpént (Villepinte) je zavetišče, katero je ustanovila krščanska ljubezen za mlada, jetična dekleta. Stari grad vilpéntski leži 18 km. od Pariza, v sredi obsežnega parka. V tem tihem in ljubkem gozdiču se trudijo že dvajset let sestre »vedne pomoči« ne le, da obvarujejo dekleta jetike, katera se jih je že nalahno prijala, ampak da rešijo tudi kolikor mogoče že zapadle žrtve te grozne bolezni. Spretni in požrtvovalni zdravniki, ki vodijo zdravljenje, skušena postrežba usmiljenk in poleg tega še svež zrak, snažnost, dobra hrana in zaupanje bolnikov do zdravnika: štiri stvari, katere zahtevalo najboljši zdravniki za uspešno zdravljenje jetičnih oseh, vse to skupaj povzroči, da je pri teh bolnikih večji uspeh kot po drugih bolnišnicah. Tako je bilo od 1. maja 1897 in do 1. maja 1908 samo 67 slučajev smrti, in to izključno med onimi, ki so že na tretji stopinji jetike in so bili že v zadnji dvorani na smrt bolnih. Težko vstopi kdo v to dvorano, ne da bi se ga polastila misel na splošno usodo, ki zadene ta oddelek jetičnih, in misel, kako onemogla in nezmožna je vsa zdravniška veda v teh slučajih.

Kar posebno v Vilpéntu občudujemo, je izredna nebeška tolažba, ki jo uživajo v tem zavetišču te mlade deklice. »Za vsakega, ki ima še kaj smisla za krščanstvo,« pravi poročevalec iz leta 1895, »je ta bolnišnica ne le zavod, kjer iščejo bolniki zdravja, ampak tudi kraj, kjer se učijo umirati. V Vilpéntu nima smrt nič strašnega na sebi, ker je za te mlade duše le prehod v nebesa.«

Kdo bi mogel naslikati vso velikost krščanske ljubezni, ki jo uživajo ti ubogi pariški otroci? Le prepogosto so vzgoje-

ne te deklice kot poganke, velikokrat ostanejo brez sv. krsta, brez prvega sv. obhajila. Veliko jih je izmed njih, katere niso nikdar čule kaj od Boga, in umreti bi morale v svojih revnih stanovanjih brez upanja in brez Boga. V Vilpéntu pa vidijo svoje zadnje zemeljske dneve obsijane od nebeške zarje. Ne moremo si predstavljati, kako vneto in radovoljno odpirajo te uboge deklice, ki poznajo iz življenja samo trpljenje, svoja srca nebeškim milostim in kako se dvignejo z nekimi lahimi poletom do najvišjega krščanskega heroizma. In kaj šele one, ki so že gazile po blatu življenja in ki so na duši ravno tako bolne kot na telesu, kako najdejo v Vilpéntu vero, z vero ljubezen in mir in radost.

Tu leži deklica 15 let, mala Ivanka; o svoji smrti govori kakor o kakem navadnem potovanju. Ravno kar je prejela trak Marijinih hčerk in ga hoče ineti celo noč okrog vratu. »Dobro vem, umrla bom, in hočem, da umrjem prazniško oblečena,« tako govori. — Neka druga bolnica začuti, da ji je postalo nenadoma boljše. »Kaj ne,« ji pravi usmiljena sestra, »zdaj pa hočeva prositi blaženo Devico za popolno ozdravljenje?« »Da se vrnem v svet?« odgovori deklica; »ne, ne, raje vidim, da umrjem in pridem k ljubemu Bogu.«

In ko čutijo ti ubogi otroci, da se jim bliža smrt, tedaj postanejo njihovi obiski v cerkvi daljši. Sestre pazijo na to in jim je to znamenje, da je blizu glas božji, ki pokliče nesrečne deklice v boljše življenje. Z veliko težavo in počasi stopa tako ubogo dekle po stopnjicah v kapelo. S silo se trudi, da pride kolikor mogoče blizu svojega Jezusa. In njene temno-modro obrobene oči se dvigajo k sveti hostiji ter ji pošiljajo molitve, vroče in polne ljubezni, ker je Jezus edino njeno upanje. In polna kesanja in bolesti je njena duša, obenem pa pluje radost in ljubezen v njenem srcu hrepenečem po nebeških višavah in koprnečem po rajski radosti. In Jezus ji odgovarja po skrivnostnih milostih, ki ogrevajo njeno srce in ji užigajo koprnenje po večni Lepoti. Dolgo je zatopljen ubogi otrok v prisrčno molitev in ko se dvigne, je njena duša pripravljena za vsako trpljenje. Še en zadnji, dolg pogled upre na sveto hostijo in se vrne v svojo posteljo, katere ne zapusti več.

Vendar ozdravljenja kljub najskrbnejši postrežbi niso tako pogosta. V dvorani na smrt bolnih se to sploh redkokdaj primeri. Kako čudovito vpliva potem ime

Lurd na srca teh mladih deklic! Celo leto govore o romanju, celo ponoči, kadar ne morejo spati. Misel, da gredo v Lurd, jih obdrži pri življenju, ko jih trese mrzlica in ko se zdi, da je vsaka rešitev nemogoča. Svoje molitve in žrtve si pripovedujejo druga drugo, vse to združijo, da tako skupno dosežejo toliko več pri Bogu. In to je brezdvomno skrivnost tistih obilnih milosti, ki jih prejemajo vilpéntske bolnice v Lurdu. Ali ni pač primerno, da ti ubogi Mariji posvečeni otroci, katerih življenje je bilo edino le neprestano trpljenje in ki ne poznajo nobene druge radosti na svetu kot grenko radost neprestanih žrtev, ali ni primerno, da jih neguje Mati žalostna s posebno milostjo?*) Naj mi bo dovoljeno navesti še tukaj dogodek, ki ga pripoveduje dr. Bertrin:

Za narodnega romanja leta 1904 sem bil v zdravniški pisarni, ko so gojenke iz Vilpénta ravno prišle v Lurd. »No, sestra,« nagovori dr. Boasari zaupno redovnico, ki je spremljala bolnice, »koliko jih je lani ozdravelo?« »Nobena, gospod doktor.« »Kaj, nobena, o sestra? Torej nobenega ozdravljenja?« »Ne, gospod doktor.« Doktor več ne povprašuje. Nekdo se pa pozneje oglasi in reče: »Vem za razlog in povem ga javno. Gojenke so čule, da pode redovnice iz bolnišnic ter le-te izročajo svetnim osebam. Zato so se bale, da ne bi tudi one izgubile svojih sestra. Zato so gojenke, ki so bile poslane v Lurd, svoje zdravje žrtvovalle sreči, da bi jim še ostale sestre, ki skrble zanje kakor matere, in skupno so molile: Moj Bog, naj ne ozdravi nobena od nas, le sestre nam pusti. In zares nobena ni ozdravela, sestre so pa ostale.« Ko so deklice čule te besede, so pobesile glavice: izdala se je njihova junaška skrivnost. Dobri otroci! Darovali so svoje življenje za redovnice, katere drugi preganjajo. Take lepe žrtve sprejme Bog večkrat; ljubezen ga gane bolj od vsake druge čednosti; niso pa izgubljene bolečine, katere kdo pretrpi za drugega. O drage deklice, ki ste prišle v Lurd leta 1903, zapujte na Boga, spomnil se vas bo, ne bo vas pozabil. Naš sebični vek ni v stanu vas posnemati, pač pa vas občuduje, ne pazna vas, vendar vas pa ljubi.**)

*) Dr. Boissarie: Die grossen Heilungen von Lourdes, Str. 48—51.

**) Dr. med. Bertrin: Kritična razprava o lurških dogodkih. II. 16—17.

Tako in enako se torej večinoma pripravljajo bolniki na pot v Lurd. Gotovo udano trpljenje je poleg molitve najboljša priprava za prejem milosti, ker se ravno v trpljenju najlepše pokaže čednost in vsa velikost čiste duše. In skušnjo tega trpljenja prestanejo ubogi bolniki na poti v Lurd. Če jim že doma v sobi napravi vsako premikanje večkrat nepopisne bolečine, koliko morajo šele pretrpeti v vlaku, ko se venomer gibljejo in premikajo na vse strani. Velikokrat pridejo v Lurd že na pol mrtvi, le misel na Brezmadežno in trdno zaupanje na Boga jih vzdrži še pri življenju. Seveda trpijo na ta način le oni, ki so bolni na kaki notranji bolezni ali imajo kako rano. Slep, mutasti itd., ki ozdravijo v Lurdu, pa trpijo zopet na drug način.

Bolniki prihajajo večinoma v romarskih vlakih v Lurd in imajo torej tako postrežbo, kakoršna je mogoča v vlaku. Le kar je najbolj bolnih, imajo svoj vlak, »beli vlak«, ki vozi vsako leto koncem avgusta v Lurd. To je velika bolnišnica, postavljena na železniški tir. V tem vlaku je vse: kuhinja, lekarna, prostori za zdravnike, strežnike, duhovnike in usmiljenke ter množica bolnikov. V nobeni bolnišnici ni najti tolike izbire in tolikega števila bolezni, kakor tu. Kdor vidi ležati te bolnike na kolodvoru, tedaj se nudi njegovim očem prizor, kakoršnega si ne moremo predstavljati. Večinoma so dospeli nesrečni bolniki do skrajne meje trpljenja; kar je še naprej, je smrt.

Kako so mogli živi priti v Lurd? Kako naj dospo zopet v domovino? To je čudež, ki se ponavlja leto za letom in ki ni nič manjši kot hipna ozdravljenja sama. In težkim boleznim se pridružujejo še silni napor na potu. Tri dni leže nakupičeni po vozovih v vročini in prahu, tresejo se in premikajo semtertja; večinoma so le malo jedli, vsa njihova moč je izčrpana in povsod vzbujajo globoko sočutje. Ko pa začujejo ime Lurd, tedaj odpro tudi najslabotnejši svoje oči, žarek radosti jim zasije po obrazu, bleda lica porudijo in njihove zadnje moči poživé. Dobro vedo, da prejmo v Lurdu obilne telesne dobrote, še obilnejše dušne milosti in nebeško tolažbo in ta misel krepča tudi najbolj bolne.*)

*) Dr. med. Boissarie: Die grossen Heilungen von Lourdes. 65—66.

Razgled po domovini.

Novi grobovi. V Ljubljani je umrla dne 13. aprila hišna posestnica in bivši gostilničarka Marija Klun. — V Kranju je umrl 13. aprila veletržec in posestnik Ivan Majdič. Svoje bogato premoženje je zapustil v večini za dobrodelné namene. — V Kranju je umrl hišni posestnik in gostilničar Peter Mayr. — Na Gaštejcu pri Kranju je umrl 12. aprila posestnik in lastnik pivovarne v Škofji Loki ter graščak v Komendi Luka Smid. — Naj počivajo v miru!

V Ljubljani so stavkali krojaški in čevljarški pomočniki nekaj dni. Slednjič se je doseglo

sporazumljenje med delodajavci in delavci. S takimi štrajki, kateri se uprizarjajo vsled hujškanja brezvestnih socialističnih agitatorjev se najbolj škoduje mali obrti. Mojstri morajo vedno dražje plačevati pomočnike, zato morajo to dobiti pri strankah. Stranke so pa prisiljene kupovati slabo in ceneno obleko po raznih židovskih prodajalnah. A kaj so mar socialistom mojstri, rudečkarjem se gre edino zato, da vlove v svojo organizacijo nekaj nezadovoljnežev.

P. Kazimir Zakrajšek je prevzel v New Yorku mesto avstrijskega izseljeniškega misi-

jonarja na otoku Ellis Islandu in mesto kurata v »Avstrijskem izseljeniškem domu«, katerega vzdržuje »Newyorško avstrijsko društvo« (Austrian Society of New York) s pomočjo avstrijske vlade. Prevzel bode ob enem tudi zastopništvo slovenske podružnice društva sv. Rafaela v New Yorku. Sicer bomo o tej veliki pridobitvi za naš narod še spregovorili v našem listu. Že danes pa opozarjamo vse rojake, da se naj v vseh zadevah, ki se tičejo izseljenišva zaupno obračajo na »Slov. podružnico društva sv. Rafaela«, ali pa kar naravnost na zgoraj omenjenega misijonarja. Njegov naslov:

Rev. Kazimir Zakrajšek, Austrian Home, 170 East 80. St., New York.

Železnica Skofja Loka - Železniki. V nedeljo 12. t. m. je bil v Železnikih shod interesentov omenjene železnice. Shod je bil prav dobro obiskan, prišli so posestniki iz Škofje Loke in cele doline. Udeležili so se ga tudi poslanci dr. J. E. Krek, Franc Demšar in Ciril Pirč. Shod je otvoril podnačelnik konzorcija g. Karol vit. pl. Strahl. Poročal je o delovanju konzorcija ter omenjal, da bo potreba vsled smrti g. A. Novaka in vsled njegove bolehnosti spolniti dvojje mest. Izvoljena sta bila soglasno: za načelnika poslanec dr. J. E. Krek, za podnačelnika poslanec Fr. Demšar. Blagajnik ostane na željo interesentov še nadalje g. Anton Hafner. Navzoči so pokazali veliko zanimanje za to podjetje. Upanje je, da se te želje kmalu izpolnijo, ker dolina prav lahko izpolni pogoje, ki so za železnico potrebni.

Deset oseb zadela strela. Pri Gleisdorfu je v nedeljo 12. t. m. strela udarila v neko malo kapelico, v kateri je vedrilo deset oseb, ki so vse težko ranjene. Eno osebo, deklico Jožefo Kochauf, je strela ubila.

Duhovske spremembe v ljubljanski škofiji. Podeljeni sta župniji St. Peter pri Novem mestu č. g. Frančišku Češarek, župniku v Zagradcu; Dobrava pri Kropi č. g. Jožefu Vrančkar, župniku na Koprivniku; župnija Zaplana je podeljena tamošnjemu župnemu upravitelju č. g. Ivanu Mihelčič; župnija Dobrova pri Ljubljani č. g. Josipu Plantariču, župniku v St. Lambertu; župnija Reteče č. g. Janezu Meršoflu, župniku pri Sv. Katarini.

M. Dominika Dereani, učiteljica in slikarica. Po skoro dveletnem bolehanju je v ponedeljek, 13. t. m., ob 10. uri zvečer v ljubljanskem uršulinskem samostanu vdano izdihnila svojo čisto dušo mater Dominika Dereani, sestra občeznanih bratov Dereani iz Žužemberka. Pokojnica je bila rojena v Žužemberku 23. aprila 1868., prešla redovniško obleko 5. avgusta 1890. in se zavezala s slovesnimi obljubami 12. oktobra 1893. — 16 let je kot učiteljica vneto delovala na vnanih uršulinski šoli in bila poleg tega tudi spretna slikarica. Sama otroška in nedolžna, je imela naravnost odlične uspehe pri najmanjših učenkah. Zaradi priprostosti in potrebnosti je uživala med sestrami mnogo ljubezni. Če o kateri redovnici, gotovo se mora reči o materi Dominiki, da je bila njena prva in glavna skrb duša. Svet je zanjo umrl in ona svetu. Kdor je videl uhoštvo njene celice, bi pač ne mogel sklepati, da je redovnica iz imovite rodbine Dereanijeve. — Upajmo, da najde deviška njena duša za vse žrtve v Bogu bogato plačilo.

Umivanje nog. Starčki, katerim je premilostni gospod knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič na veliki četrtki umil noge, so naslednji: Franc Kosmač iz Kranja, 96 let, Janez Zupan z Visokega pri Kranju, 93 let, Jernej Koprivec iz Ljubljane, 90 let, Andrej Šorl z Rupe pri Kranju, 87 let, Tomaž Makovec iz Borovnice, 85 let, Tomaž Kerč iz Predoselj, 84 let, Jan. Pipan iz Zapog, 84 let, Janez Primec iz Ljubljane, 83 let, Matej Bajec z Ustja, 82 let, Janez Blažič iz Postojne, 81 let, Lovrenc Zorman iz St. Jurija pri Kranju, 80 let, Jurij Zorman iz Slavine, 74 let. Skupna starost teh starčkov znaša 1019 let.

Sestra Dominika Bahovec je dne 16. aprila umrla v tukajšnji hiralnici. Bila je prednica usmiljenk v hiralnici. Naj počiva v miru!

Podpredsednik kranjske trgovske in obrtne zbornice, gosp. Fran Kollman, umrl. V Arku je umrl velegledni podpredsednik kranjske trgovske in obrtne zbornice, gospod Fran Kollman. Pokojniku, vrlemu poštenjaku s plemenitim slovenskim srcem: Svetila mu večna luč! — Truplo pokojnikovo so prepeljali v Ljubljano.

Ponesrečeni Slovenci v Ameriki. Dne 6. decembra lanskega leta je podšlo v rudniku »Fairmont Coyl Company« v Monongah, v Združenih državah ameriških več oseb, med katerimi je izgubilo življenje tudi 19 avstrijskih državljanov, med njimi so bili tudi Slovenci Anton Udovih (Udovič) iz Primorskega (Primskova ali Primostek), Anton Hrvatini iz Primorskega in Ivan Valencih (Valencič) iz Kranjskega. Nadaljnih rojstnih, domovinskih in družinskih podatkov manjka. Da bode pa avstro-ogrski konzulat v Pittsburgu zamogel za družine, oziroma sorodnike ponesrečencev od podjetja iztirjati odškodnine, naj se ti nemudoma zglase pri svojih okrajnih glavarstvih, odnosno pri mestnem magistratu ljubljanskem. Prosimo, da to ponatisnejo tudi drugi listi.

Svobodomiselnih učiteljev v šoli. Nekateri liberalni učitelji se ne morejo premagati, da ne bi nosili politike celo v šolo. Ze par takih slučajev je objavil »Domoljub«. Nedavno je poročal o moravškem nadučitelju Tomanu, da kaj rad prebira v zabavljivem tonu v šoli naš list. Seveda doseže pri šolskih otrokih ravno nasprotno. Še mnogo raje in natančneje prebirajo potem »Domoljuba«. A niso samo liberalni učitelji na Kranjskem osamljeni, tudi po drugih deželah se pritožujejo starši, da učitelji v šoli politikujejo. Tako je pri zadnji deželnozbornski volitvi na Češkem učitelj Knurek proslavljal liberalnega kandidata Holanca in strastno napadal nasprotnika grofa Sternberga. Razdelil je listke med učence, naj ti sami volijo med obema. Razdelil je 66 listkov. Toda izmed teh je dobil 63 listkov Sternberg in le tri liberalni kandidat Holanec, kategera je priporočil učitelj. Za kazen je bilo vseh 63 učencev zaprtih eno uro. To so vam lep učitelj. Vpijejo, da mora veronauk iz šole, mesto njega pa zanašajo politiko v šolo. — Vsak slučaj naj se sporoči našemu listu. Skrbeli bomo, da dobi deželni šolski svet vse gradivo v roke. Nikakor ne bomo dopustili, da bi se naši otroci ukvarjali s politiko v šolah, katere zidamo in vzdržujemo v druge namene.

V Ljubljani se je ustanovilo pretečeni teden »društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb« za sodni okraj Ljubljana. Navzoči so bili predsednik baron Schwarz, deželni glavar Šuklje, dvorni svetnik grof Chorinski, kanonika Kalan in Šiška ter mnogo drugih odličnjakov. Shod je otvoril predsednik deželnega sodišča Levičnik. Poročal je o namenu društva sodni tajnik Milčinski, ki je navedel par žalostnih slučajev zanemarjene mladine. Nato se je vršila volitev odbora. Izvoljeni so bili soglasno: Frančišek Bregant, c. kr. blag. asistent; dr. Otmar Kraječ, mestni fizik; Andrej Kalan, kanonik in ravnatelj »Marijanišča«; Anton Likozar, vodja šole na Rakovniku; Frančišek Milčinski, c. kr. sodni tajnik; Ivan Nep. Röger, predsednik »Vincencijske družbe«; Albert Levičnik, predsednik deželnega sodišča. Namestnika sta: dr. Vl. Förster, sodni adjunkt; dr. Alfonz Levičnik, zdravnik. Pregledovalca računov sta: Emanuel Josin, c. kr. blagajnik; Ivan Röger st., ravnatelj »Assicurazioni Generali«.

Deželni glavar dvorni svetnik gospod Fran Šuklje je zopet obiskal deželno bolnišnico. Gospod deželni glavar je obiskal vse bolniške sobe in je pri vsaki postelji zanimal se za bolnika in njegovo bolezen. Vpraševal je, ako so bolniki zadovoljni s hrano. Ludomili nastop g. deželnega glavarja je napravil največje veselje med bolniki in sestrami.

Pes na parah. Pes nekega ljubljanskega nemškega prebivalca je poginil pod tramvajskim vozom električne železnice. Gospodar pa ni napravil, kakor delajo drugi, da pošljejo po konjača, ampak ga je položil v ličen za-

bojček v drvarnici in ga posul vsega s svežimi cveticami. Za ranjnim kužom je žalovala kopa radovednih otrok, ki je z velikim hrúščem zapuščala dvorišče. Kdaj je bil pogreb, parte ni povedal.

Gliha vkup štriha. »Rdeči Prapor« in »Delavski list« prinašata dolgo pisarijo o nekem Grigoriju Andrejeviču Gersuni, ruskemu puntarju, in ga povzdiguje nad angelje v nebesih. Kdo je bil ta slavni mož? Grigorij Andrejevič Gersuni je umoril ruskega ministra Sipiagina, bil obsojen na vešala, potem pa pomiloščen v dosmrtno ječo, leta 1907. pa je s pomočjo judovskega denarja pobegnil v Švico in Ameriko. Sestavljal je liste ministrov in dostojanstvenikov, ki naj se umore. Od njega pohaia — kakor poroča »Pravo Lidu« — izrek: »Za sodruga in za ideje Lasallove in Marxove sem za vse pripravljen; še lastnega sina umorim, če treba.« Ta mož je prava dika svobodomiselnega koledarja, da ga pa tudi socialni demokrati, ki drugače vedno odklanjajo zvezo z anarhisti, slavijo, je zelo značilno. Pa kaj hočemo: gliha vkup štriha.

Vojaške dopuste ob času žetve je poveljništvo c. in kr. III. voja določilo od 28. junija do 18. julija. Dopusti se bodo podeljevali za dobo treh tednov, in sicer le aktivnim pešcem in lovcem. Pri konjeništvu se tak dopust dovoli z ozirom na oskrbo konj, če v izvanrednem slučaju. Na dopust se pa ne bodo puščali vojaki v take kraje, kjer je kaka epidemija. Prednost za take dopuste imajo oni vojaki, kateri se niso mogli poslužiti § 34. v. z. vsled tega, ker njihovi bratje prostovoljno služijo pri vojakih, ali so v inozemstvu, ali pa imajo doma že svoja posestva. Oziralo se bode pred vsem na sinove kmečkih posestnikov. Prošnje je vlagati do konca meseca maja vsakega leta na polke ali bataljone potom kompetentnega okrajnega dopolnitvenega poveljništva.

Bogoskrunstvo. Kako daleč je prišla od liberalcev in judov našuntana velikomestna mladina, kaže slučaj, ki se je zgodil preteklo cvetno nedeljo v Stefanovi cerkvi na Dunaju. Zjutraj je dostojno oblečen mladenič pokleknil k obhajilni mizi in prejel sv. Rešaje Telo. Komaj je duhovnik šel od oltarja stran, je mladenič vstal, s peklenskim smehom vrgel sveto hostijo iz ust in jo z nogami počepal. Verniki so brezverskega mladeniča odvedli v zakristijo, kamor je kmalu prišla ponj policija. Fantu se je sicer poznalo, da ni nič spal, a bil je popolnoma trezen. Z njim vred 80 zaprtih drugega tovariša, ki je z njim prišel v cerkev in se nedostojno obnašal. Mladi bogoskrunec se piše Rudolf Deckert in je absolviran trgovski akademik. Je strastni bravec liberalnega časopisja. Tako daleč privede branje protiverskih listov.

Slovenski mornariški podčastnik v Atlantskem morju utonil. Od 23. do 28. sušca t. l. se je mudila avstrijska eskadra v Tangerju ob maroškem obrežju v Afriki. Na ladji »Nadvojvoda Karol« je bil vkrcan med drugimi tudi »bocmanmat« (vodnik) in topničarski inštruktor Egidij Burger, doma iz Imovice pri Brdu na Gorenjskem. — Dne 26. sušca ob 6. uri popoldan je Burger s še dvema tovarišema postavljaj na sprednjem delu ladje napravo za streljanje v tarčo. Delal je pripognjeno in pri tej priliki mu je padla kapa v morje, katero je hotel po najkrajši poti pobrati na morski površini. V to svrhu se je spustil po debeli vrvi v morje, a ko je po vrvi pridrčal do morske površine, so valovi kapo odgnali že tako daleč proč od ladje, da je Burger ni mogel več doseči, na kar se je pričel poprijemati po vrvi, da bi se povzpел nazaj na ladjo, a došel je do lin ob strani ladje, tu so ga noči v rokah zapustile, in ne črhnišči besede, je padel nazaj v morje. Potem je še nekoliko časa plaval proti malim čolničkom, ki so bili privezani pri

ladji, češ, tam se bom rešil, a žalibog, le nekoliko metrov pred temi rešilnimi čolniki je Burger izginil pod vodo in se ni več prikazal na površje. Poskusi, da bi ga rešili, so se takoj pričeli, a zaman! O Burgerju ni bilo več ne duha ne sluha. Potapljači, ki so precej preiskali na mestu nesreče dno morja, niso našli mrliča. Je-li prišlo Burgerju slabo po padcu, ali ga je prijel krč ali celo požrl morski volk, to se bo težko kdaj dognalo. — Burger je vstopil kot gojenec s 14. letom v šolo za mornarske podčastnike, katero je izvrstno dovršil in je potem avanziral od stopinje do stopinje. Služboval je že deveto leto; udeležil se je vojske na Kitajskem, kjer se je hrabro vojskoval proti boksarjem. Bil je eden najprijetnejših podčastnikov, zaradi svojega mirnega in pametnega obnašanja je bil tudi pri moštvo in podčastnikih zelo priljubljen; bil je pa tudi blagega in plemenitega srca, podpiral je s svojo skromno plačo mater, ki ga bo zdaj zelo pogrešala. Dragi Burger, spavaj mirno v široki morskii gomili in lahka naj ti bo morska vodica!

Umrl je v Mali vasi pri Trebnjem graščak g. Julij Treo, star 63 let.

Ruski judje na Vipavskem. Predilnico v Ajdovščini delavci zadnji čas kar trinomoma zapuščajo. Na njih mesta pa prihajajo, kakor se govori, ruski judje iz Odese.

Na Reki stavkajo trgovski pomočniki.

Na sejmi v Kandloju je bilo v četrtek, dne 26. sušca, pripeljanih okoli 60 voz prešičev. Kupčija pa ni bila posebno živahna, pogrešali smo kupce iz Suhokrajne in iz žužemberškega okraja. Zaradi tega pa je bila kupčija tem boljša za veletržca gospoda Končina, ki je nakupil do 80 jako lepih prešičev po nizki ceni. Goveje živine pa je bilo na sejm postavljene čez 500 glav. Ta kupčija je bila zelo živahna, akoravno je cena nekoliko poskočila. Posebno veliko je bilo kupcev Bločanov in Šmarčanov in iz Nortranjskega, ki so največ živine peljali v Pulj.

Iz Trbovelj. Dekliška zveza bralnega društva vrlo napreduje. V pretečenem letu smo prirejali mesečne podučne shode, h katerim smo dekleta prav pridno in v obilnem številu prihajale, da se bolj izobrazimo. Priredile smo tudi dve igri in sicer: »Lurška pastirica« in »Jeza nad petelinom in kes«. Sedaj se pa zopet pripravljamo za lepo igro. Volitev za tekoče leto 1908. se je vršila 8. sušca. Izvoljene so bile: predsednica Francka Kadunc, namestnica Mica Jordan, tajnica Leopoldina Cukjati, knjižničarka in blagajničarka med seboj. Vsa dobro misleča trboveljska dekleta pristopajte h dekliški zvezi, kjer se boste izobraževale, kar je danes potrebno vsaki slovenski deklici. Torej dekleta pogum! Vse za vero in miho našo slovensko domovino!

Bik v podstrešju. Po navadi gospodari le mačka na kmečkih vrhovih. A da 12 centov težki bik prilomasti v podstrešje priproste pritlične kmečke hišice, se menda ne pripeti tako lahko. Pretečeni teden gnala sta dva gonjača debelega težkega bika po cesti skozi Posavec v Radovljico k mesarju. Težki bik se je zelo utrudil s hojo in menda mu je tudi dišalo, kam ga tirajo gonjači, zato si je izmislil prav lep načrt. Hitro je smuknil skozi ozka Tomanova vrata v vežo, kjer se ga je seveda gospodinja v kuhinji zelo prestrašila in hitro zagrabila za poleno. Junec pa jo je mahnil kar meni nič tebi nič po ozkih stopnicah na vrh, kjer je zmedel vse štrene in polomastil, kar mu je prišlo pod noge. Pritlična hiša se je seveda vsa tresla in dobro, da se ni udril strop pod tako težo. Tem težavnije je bilo potem okornega begunca spraviti nazaj po stopnicah iz podstrešja. Rad ali nerad moral je nato nadaljevati težavno svojo pot v radovljiško mesnico.

Umeščenje. Velikonočni ponedeljek je bil v stolnici ljubljanski umeščen od premil. g.

knezoškofa novi kanonik in stolni dekan mil. g. Matija Kolar.

Lahkomiselni dečki. Pretečeni teden se je več dečkov igralo v čolnu ob Ljubljani. Čoln se je odtrgal in odplul z dečki. Dva dečka sta skočila iz čolna v vodo. Kmalu bi bila utonila, da ju ni rešil ključarski mojster g. Breskvar. Starši, pazite na otroke!

S Koroškega. Božjepotno cerkev na Sv. Višarjih so pretekli teden okradli tatovi. Škoda znaša več sto kron. Vdrli so v cerkev skozi okno. Ko so oropali cerkev, obiskali so tudi župnišče in ostala poslopja. Kar so mogli, so odnesli. — Iz katoliške cerkve je izstopilo v Celovcu šest oseb, med temi štiri ženske, in sicer samo »prosvitljene« osebe, namreč dve vdovi, ena likarica, ena kontoristinja, en črevljarski pomočnik in slednjič magistratni komisar dr. Novak. Pročodrimovci se jih bodo lahko razveselili, če bodo v novi veri le stalno ostali in se ne bodo zopet nazaj vrnili, kakor se je že večkrat prigodilo. — Opeko so podražili zgornjekoroški opekarji radi povišanja delavskih mezd. Za naprej velja tisoč kosov v vagon naloženih 38 kron, ako se pa v opekarjo po nje pride, pa 30 do 34 kron.

V Cerkljah na Gorenjskem so slovesno blagoslovili na cvetno nedeljo novo zastavo slovenskega katoliškega izobraževalnega društva. Navzoča je bila po odposlanstvu krščansko-socialna zveza z zastavo in nekaj drugih društev, n. pr. iz Preske, Senčurja, Tržiča, Polja itd. — Slavnost je povzdigovala vesela novica, da je vlada zavrgla ugovor liberalcev proti občinskim volitvam, pri katerih je S. L. S. zmagala v vseh treh razredih.

V okrajni cestni odbor postojnski je od deželnega odbora imenovan gosp. Pr. Križaj, tovarnar in posestnik v St. Petru.

Tržiški kolodvor. Ker je tvrdka Glanzmann in Gassner na zahtevo deželnega odbora odstopila od prvotno stavljenih nesprejemljivih pogojev, se bo mogla zgraditi dovozna cesta na tržiški kolodvor, ki se bo torej pravočasno mogel izročiti prometu.

Cestnim mojstrom je imenoval deželni odbor g. Franceta Sušnika v Škofji Loki.

Zločinec iztrgal mesarici iz rok torbico s 600 kronami. V Trstu je napadel neznan ropar mesarico Karolino Zadnik, ko se je vračala iz svoje prodajalnice, in ji iztrgal iz rok denarnico, v kateri je imela 600 kron.

Strašna smrt. Pri Sv. Bolfanku v Slovgoricah je kopal dne 10. t. m. 17-letni hlapec Janez Merc v rudi za pokopališčem pesek za posipanje; pri tem pa se odrga kakih sto stotov težka skala ter ga grozovito razmesari. Pri odkopavanju so namreč našli popolnoma strto truplo z odtrgano roko in brez glave, tupatam tudi nekaj možgan, namešanih s peskom. Nesreče je sam kriv, ker ni slušal gospodarja.

Izsiljevalca v past. Nadzorniku policijskih agentov, Ljubljančanu Titzu, se je posrečilo ujeti Simona Ghezzo iz Ariana v Italiji, ki je izsiljeval od bogatašev denar s pretilnimi pismi. Tako pismo je prejel tudi baron Economo, ki je dal položiti zahtevano vsoto na določeni kraj. Šele tretjo noč je prišel Ghezza po denar. Policijski agenti, ki so bili skriti v bližini, so planili nanj ter uklenili njega in spremljevalca Tržačana Celija Kresicha. Prvi je izjavil, da je anarhist.

Zavarovanje kmečkega ljudstva za starost. Vlada bode v kratkem predložila poslanski zbornici zakon za zavarovanje za starost za onemogle delavce vseh strok, iz mesta in dežele. Ker pa so iz tega zakonskega načrta izključeni vsi delodajalci, je sklenila agrarna zveza soglasno, da zahteva enak zakon tudi za onemogle male posestnike, rokodelce in obrtnike, katerih starost je mnogokrat enako bridka kakor delavca, kadar si ne more več

pridelati potrebnega kruha sam. V ti zadevi se je podal pododsek pod vodstvom vrlega agrarnega poslanca g. Povšeta k ministru za notranje stvari z odločno zahtevo, da se pripravi in predložita obenem že zgoraj omenjena zakona državni zbornici v razpravo. Minister je obljubil ugoditi tej opravičeni zahtevi, ter je naročil zbrati ves potreben material, na katerega podlagi se izdela ta, za vse delavne stanove prepotrebni zakon, kateri bode pravi blagoslov vsem starcem za prihodnost. Dal Bog, da se odstrani previdno vse ovire in se ta zakon kmalu izdela in uresniči.

Trbovije. Tu se je obhajal sv. misijon od 6. do 16. aprila. Vodili so ga trije oo. jezuiti iz Ljubljane.

V Rajhenburgu so obhajali sv. misijon od 21. do 31. sušca. Vodili so ga štirje č. gg. misijonarji od sv. Jožefa iz Celja. Udeležba je bila obilna. Sklep sv. misijona je bila lepa in veličastna procesija s presv. Rešnjim Telesom. Pred procesijo se je blagoslovil novi misijonski križ, ki so ga milostljivi gosp. opat darovali naši župni cerkvi.

Zopet kobilice na Krasu. Iz komenske okolice: Lanski gosti — kobilice — so že tukaj; in sicer v tolikem številu, da si ž njimi samo v enem kvadratnem metru mož lahko napolni vse žepe. Kaj bo z nami? Predlansko in lansko leto je bilo takšno, da smo si morali mašiti ušesa, da se nam ni toliko smilila mukajoča, lačna živina. Kaj bo pa šele letos, ko komaj trava leze iz tal, pa se pase toliko živance? Strah nas je, ko ni podpore od nikoder, niti enega vinarja; pač pa se nam svetuje, naj pasemo »picole«. Žalostna ironija!

Čigavo glasilo je goriška liberalna »Soča«? Že večkrat se je opazalo, da obstoja neko prijateljstvo med »Sočo« in luteranskim pastorem v Gorici. Zdi se nam, kakor da bi »Soča« dobivala podporo od nemških protestantov. Nedavno je prinesla vabilo k pridigi, ki jo bo imel kmalu luteranski pastor, znani dr. Hege-man iz Ljubljane, v farovžu goriškega pastora o Primožu Trubarju. Obenem pristavlja, da naznani pozneje, kedaj bode pridiga. Tukajšnja goriška luteranska pastorja ali radi »Svobodne Misli«. Glavna stvar je tem ljudem, udariti po katoliški cerkvi. To je jasno! Če pa je nemški luteranski »č. g. župnik« tako prijazen, da odpre tudi svojo blagajnico, v kateri se nahajajo marke iz Nemčije, namenjene za razširjenje luteranstva po naših krajih, je pa seveda še bolje: tem lažje in slajše je udariti po klerikalcih, po rimskih hlapcih!! In še se dobe ljudje, ki ne uvidijo, kam vodi liberalizem! So pa tudi ljudje, ki nočejo tega uvideti, ker delajo za liberalizem skrivaj. »Naš Glas« vprašamo: Če niste hinavci, odgovorite nam: ali je proti veri, ali ni, če kdo dela za luteranstvo? Odgovorite! Čas je tukaj, ko je treba pokazati pravi obraz! Ljudje s hinavskimi larfami na obrazu imajo svoje uspehe le enkrat: o pustu. Tako se je zgodilo tudi vam le enkrat, da ste premotili pri pustnih volitvah ljudi, a jih ne bode več, ker vam potrgamo krinke raz vaših obrazov.

Osebnost. Veleč. g. prelat dr. J. Gabrijevčič je te dni odločil vodstvo centralne bogoslovnice v Gorici. Vodil je bogoslovno 25 let, v bogoslovnici pa je deloval od svojega 31. leta. Skoraj vsa sedaj živeča duhovščina je bila pod njegovim vodstvom.

Za majnikovo pobožnost v tekočem letu 1908. je določeno tako zanimivo šmarpično berilo, da ni bilo mogoče izbrati bolj primer-

nega. — Poročali smo že, da je izšel nov natus izvrstnih Marešičevih šmarnic »Lurški majniki«, ki popisujejo prvotno lursko zgodovino: Marijina prikazovanja, obnašanje male Bernardke, upliv dogodkov na ljudstvo, stališče duhovščine, preiskavanja cerkvene in svetne oblasti itd. — Pisane so te šmarnice tako priprosto, a pri tem tako prepričevalno in prisrčno, da mora vsak, ki ima še kaj smisla za resnico, verovati v te docela jasne in popolnoma dokazane dogodke. — Kdor ne bo imel prilike udeleževati se cerkvene majnikove pobožnosti, naj si nabavi te šmarnice za dom, navdale ga bodo, če jih pozorno prečita, z velikim zaupanjem do Marije in mu pripravile, ker so pisane tako zabavno, da se čitavo s takim zanimanjem, kakor malokatera povest, mnogo prijetnih uric. Šmarnice veljajo s poštnino vred 2 K 30 vin, in se dobe v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Šmarnice obsegajo ob koncu tudi mašne in druge najpotrebnejše molitve ter se lahko rabijo za navadno molitveno knjigo. — Nadajina Marešičeva knjiga »Lurški čudeži«, katera obsega okoli 500 strani in je, kakor smo že poročali, znižana v ceni na 1 K, oziroma s poštnino vred 1 K 30 vin., ima popolnoma drugi obseg, kakor te šmarnice; je pa nekako nadaljevanje šmarnic in priporočamo, da si vsakdo poleg šmarnic naroči tudi to knjigo, dokler se dobi po tako ugodni ceni.

Celjski magistrat in slovenski trgovci. Trгоvec R. Stermecki v Celju je prilepil na okna svoje trgovine lepake, na katerih je naznanil, da zaradi prezidavanja trgovine želi zalogo zmanjšati in je zato cene znižal. Takoj drugi dan so že priskrbeli njegovi prijatelji, da je prišel eden prepis takega lepaka na slavni celjski magistrat, kateri je takoj zaradi ene besede konstatiral, da je to navadna razprava, katera ni bila dovoljena, nakar je bil g. Stermecki kaznovan za 20 K. Tako se godi slovenskemu trgovcu v Celju, na eni strani se ima boriti z nemško konkurenco, na drugi strani pa mu škoduje magistrat, kolikor mu more. Ako bi le bilo slovensko občinstvo bolj dosledno in se držalo gesla »Svoji k svojim!«, bi že druge razmere postale.

Gospodarsko delo S. L. S. Nedavno je zborovala v Ljubljani »Gospodarska zveza« pod predsedstvom deželnega odbornika gosp. dr. Lampeta, ki je tudi poročal o prometu »Gospodarske zveze«. Prometa je bilo lansko leto enajst milijonov 692.656 kron, samo pri blagu 3.826.610 kron. Lani je zveza sklenila z vojno mornarico dobavo volov od svojih članov. Zavezala se je, da preskrbi vsako leto za mornarico v Pulju čez 4000 volov, 1000 volov pa mornariškemu konsumu v Pulju. S to kupčijo se je veliko pomagalo kranjskemu kmečkemu stanu. Seveda ni dobiček, ki ga je imela »Zveza«, v nobeni primeri s trdom in delom, ki je nastal zanjo s to kupčijo. V Pulju mora imeti »Zveza« svoj hlev za 80 volov, svoje ljudi, ki morajo nakupovati krmo. »Zveza« je prva za druga v Avstriji, ki se je lotila tega posla. — Zelo potrebno bi bilo, da se po zadrugah organizira lesna trgovina, ker se veliko lesa izvažata zlasti proti Trstu in Reki in imajo največ dobička razni ljudje. — »Zveza« je tudi dobro tržila z vinom. Po poročilu g. Malija o računskem zaključku se je vnela debata, v katero so pridno posegali razni posestniki z dežele. V odbor se izvoli g. dr. Pegan. — Opozorjamo trgovce na deželi, da se prej ko mogoče oklenejo te velevažne »Gospodarske zveze« in ji pristopijo kot člani.

Opozorjamo cenjene naročnike »Domoljuba«, da obnove o pravem času naročnino za list. Kdor je vplačal samo eno krono, dobiva list samo še ta mesec, potem ga ustavimo.

— **Letošnji glavni nabori se vrše po nastopnem redu:** I. Naborna komisija: Dne

27. in 28. aprila nabor v Kamniku za sodni okraj Kamnik. Dne 30. aprila in 1. maja nabor na Prevojah za sodni okraj Brdo. Dne 2. maja nabor v Trebnjem za sodni okraj Trebnje. Dne 4. maja nabor v Žužemberku za sodni okraj Žužemberk. Dne 5., 6. in 7. maja nabor v Novem mestu za sodni okraj Novo mesto. Dne 9. maja nabor v Metliki za sodni okraj Metlika. Dne 11. maja nabor v Črnomlju za sodni okraj Črnomelj. Dne 13. in 14. maja nabor v Kostanjevici za sodni okraj Kostanjevica. Dne 15. maja nabor v Mokronogu za sodni okraj Mokronog. Dne 18. in 19. maja nabor v Krškem za sodni okraj Krško. Dne 20. in 21. maja nabor v Radečah za sodni okraj Radeče. Dne 22., 23. in 24. maja nabor v Litiji za sodni okraj Litija. Dne 27. in 29. maja nabor v Višnji gori za sodni okraj Višnja gora. Dne 30. maja nabor v Velikih Laščah za sodni okr. Velike Lašče. Dne 1. in 2. junija nabor v Ribnici za sodni okraj Ribnica. Dne 3. in 4. junija nabor v Kočevju za sodni okraj Kočevje. Dne 6. 9. in 10. junija nabor v Škofji Loki za sodni okraj Škofja Loka. Dne 12. junija nabor v Trzinu za sodni okraj Trzin. Dne 15., 16. in 17. junija nabor v Kranju za sodni okraj Kranj. Dne 19., 20. in 22. jun. nabor v Radovljici za sodna okraja Radovljica in Kranjska gora. II. Naborna komisija: Dne 8., 9. in 11. maja nabor v Ljubljani za mesto Ljubljano. Dne 12., 13., 14. in 15. maja nabor v Ljubljani za sodni okraj Ljubljanske okolice. Dne 16. in 18. maja nabor na Vrhniki za sodni okraj Vrhnika. III. Naborna komisija: Dne 7. in 8. maja nabor v Postojni za sodna okraja Postojna in Senožeče. Dne 9. in 11. maja nabor v Vipavi za sodni okraj Vipava. Dne 13. in 14. maja nabor v Ilirski Bistrici za sodni okraj Ilirska Bistrica. Dne 16. maja nabor v Ložu za sodni okraj Lož. Dne 18. maja nabor v Cerknici za sodni okraj Cerknica. Dne 20. in 21. maja nabor v Idriji za sodni okraj Idrija. Dne 23. maja nabor v Logatcu za sodni okraj Logatec. Za mesto Ljubljano se torej vrše nabori dne 8., 9. in 11. maja. Dne 8. maja pride k naboru I. in II. razred domačih, dne 9. maja III. razred domačih in I. razred tujih, dne 11. maja II. in III. razred tujih nabornikov.

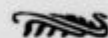
Listnica uredništva. Vse dopise, naj so še tako zanimivi, bomo vrgli v koš, ako ne bodo podpisani s polnim imenom dopisnika.

Zadružna zveza je imela v torek 21. t. m. občni zbor v veliki dvorani hotela »Union« ob jako veliki udeležbi. Na zborovanje sta došla to pot prvič deželni predsednik baron Schwarz in deželni glavar Suklje. Zborovanje je bilo jako zanimivo. V prihodnji številki »Domoljuba« bomo natančneje poročali o tem.

Nov časopis je izšel pretečeno soboto v Ljubljani. Naslov mu je »Slovenski meščan«. Tiska ga »Zadružna tiskarna«. List stane do konca leta samo 5 kron in bo izšel vsako soboto v tednu. Namen lista je zagovarjati potrebe meščanstva, zlasti slovenskih obrtnikov in trgovcev.

Belokranjci pozor! Liberalci belokranjski so dobili pogum po zadnjih deželnozbornih volitvah. Sedaj sa začeli izdajati mal listič po imenu »Belokranjec«. Prva številka je izšla, a je tako prazna, da je škoda papirja, na katerem je tiskana. List še ni pokazal prave barve. Tega tudi ne bo storil takoj, dokler ne

dobi zadostno število naročnikov. Potem bo pa pisal v isti smeri kakor pišejo vsi liberalni časopiši. Boril se bo proti S. L. S., ki je edina resna zastopnica kmečkega ljudstva, kar je že opetovano pokazala. Da bo napadal vero in katoliško duhovščino, je samo ob sebi umevno. Saj liberal. listi dandanes samo od teh napadov žive. Če bo pa to dobro za naše verno in pobožno belokranjsko ljudstvo, je drugo vprašanje. Trdno smo prepričani, da je veljkanska večina naših Belokranjcev udana sveti veri in duhovščini, da ne mara verskega boja kakoršnega si liberalci žele, zato bo pa tudi vrnila liberalni listič »Belokranjec« in ga poslala nazaj v Ljubljano z opombo: se ne sprejme. Belokranjci, ne dajte se zapeljati raznim liberalnim agitatorjem, ki vam bodo vsiljevali na vse mogoče načine novi list, marveč si naročite, ako ga še nimate, »Domoljuba«, ki je res pravo glasilo kmečkega stanu, ki ima že nad 21.000 naročnikov, in gotovo še enkrat toliko bravcev, kar priča, da je list izboren in splošno priljubljen med našim ljudstvom. Gg. somišljenike pa prosimo, da nam o vsem gibanju v Belokrajini poročajo, da bo v našem listu več brati o Belokrajini, kakor je bilo doslej. Na delo torej, ker sovražnik prihaja!

Gorenjske novice.

Bohinjske novice.

g Lipa sredi Srednje vasi je padla. Stara je bila okoli 150 let. Zelo škoda jo je bilo. V obsegu je imela pet metrov, v premeru pa 1 m 60 cm. Kapela brez lipe je sedaj kot mož brez klobuka. — Ali se bo pri hiši še reklo »Pod lipo«? — Ali drugače?

g Pokrovčani pozor! — Ne samo hleve, ampak tudi trahatarje bo treba zakleniti. — Seno je drago, pa ne zaklienjeno, špirit pa tudi ni po ceni — zato je treba pripraviti si o pravem času. — Tako si misli tudi tisti, ki hodi na Pokrovec seno — po ceni iskat. — Domačini imajo pred njim velik strah. No, pomagajo si pa na ta način, da rokomavhu dajo za žganje, da potem ne obišče njihovih senenih zalog. — Tako je en dan dejal možu, ki mu je plačal žganje na »žalostni gori« za odkupnino: »Nič se ne boj! Ti in Bricelj sta brez skrbi!« — Ali se res ne dá drugače preprečiti? —

g Kure znajo že brati. — O tem nas prepriča napis: »Prepovedan vhod za kuretino.« — Planke gori, pa ne bo treba napisati.

g Predavanje. V ponedeljek je imel po litanijah v šoli shod in predavanje Pirc od kmetijske družbe. Govoril je o cepljenju prešičev in o reži koz. Udeležba srednja.

Iz ljubljanske okolice.

Janče. Takega veselja pa še ni bilo kmalu v janški župniji, kakor dne 13. t. m. Isti dan so namreč pripeljali novi veliki zvon, ki tehta 2.140 kg, to je čez 38 starih stotov. To je sedaj menda najtežji zvon po gorskih župnijah. Posvečen je presv. Srcu Jezusovemu. Na vratu sta poleg podobe Srca Jezusovega tudi še podobi Matere božje in sv. Jožefa. Ob robu ima pa napis: »O božje Srce Jezusovo, usmili se nas!« Ze več dni popred je bilo vse na nogah. Eni so pomagali pri popravljanju zvonika, drugi pri napravi novega odra za štiri zvonove, katero delo sta prevzela mojstra Janez in Jožef Lambergar, oče in sin, iz Sostrega, ki sta sama, kakor tudi njuni delavci prav marljivo delali in tudi vse delo prav mojstrsko izvršili. Dekliška Marijina družba je pa prevzela skrb.

da dostojno okraši novi zvon in voz z venci in zastavami. — Dne 13. t. m. zjutraj je bilo pri zvonarju Samassi vse pripravljeno za odhod. Voz preprezen z venci in zastavami, na vozu novi veliki zvon, ki je imel prekrasen šop za klobuk in venec okrog vratu in roba, v vozu pa je bilo vpreženih tri pare čilih konj. Vozniki se odkrijejo, napravijo križ pred konji, zapokajo z biči ter tako vsi veseli in z nekim ponosom odrinejo proti Jančemu. Celo pot imeli so polno radovednih gledalcev, ki so se čudili, kako si upajo pripeljati tako težki zvon na vrh janskega hriba. Ko pridejo v Besnico, kjer se pričena janska župnija, tedaj začno grometi v pozdrav raz janskih gričev topiči, katerih strelji so mogočno doneli po vsej dolini proti Ljubljani in Litiji. Tukaj so čakali drugi župljani z živino, da pomagajo voznikom po strmi poti proti Jančemu. Izpregli so konje in vpregli 10 parov volov in na vsaki strani voza je bilo 20 mož, ki so vlekli za vrvi, katere so bile privezane k vozu. Spredaj in zadaj je bilo pa vse polno radovednega ljudstva. Na ovinkih, kjer ni mogoče vpreči več živine, je šlo malo težko, pa potegnili so toliko krepkeje močje in je šlo. — Prisedši na kraj, od koder se že vidi zvonik janske župne cerkve, se oglase veličastno ubrani stari zvonovi, da tako pozdravijo svojega novega tovariša. Drugi dan dvignili so ga v zvonik, katero delo sta s prav mojstrsko spretnostjo izvršila zgoraj imenovana mojstra. Pri velikonočni procesiji, pri kateri so tudi daleč naokrog mogočno doneli strelji topičev, je prvokrat slovesno zapel v čast od smrti vstalemu Zveličarju. — Res, reči se mora, da so vsi janski župljani sprejeli z največjim veseljem novi veliki zvon, kakor so tudi z velikim veseljem dajali darove, da se je v tako kratkem času, komaj v teku dveh let, nabrala potrebna svota. Darovali so zanj tudi nekateri sosednji župljani iz Prežganja in Kresnic, za kar se jim bode ob njih smrti tudi zvonilo. Precejšnja svota se je pa dobila iz Amerike. Bog bodi vsem plačnik! Kdor ga je že slišal, je rekel: »Tak lep glas ima, da mi za ta denar gotovo ne bode nikdar žal.« In res, kadar se oglasi iz visokih lin, zdi se, kakor bi se razlegala ona prelepa pesem Ant. Funteka:

»Iz stolpa sem mi zvon doni,
Ko vlega mrak se po vasi,
Le doni zvon iz temnih lin,
Le vzbujaj mi na dom spomin.«

Bog daj, da bi vsi župljani tudi vselej ubogali, kadar jih bode klical in vabil s svojim mogočnim in milodonečim glasom k molitvi in k službi božji!

Mladi tat. Dne 9. t. m. je srečal Ignacij Bučar iz Janč, grede iz Ljubljane, nekega dečka, s katerim se je začel pogovarjati. Deček mu je pripovedoval, da je star 12 let, doma blizu Celja na Štajerskem in da namerava iti v Trst k svojemu stricu, ker nima ne očeta, ne matere, teta njegova pa noče skrbeti zanj. Mož ga je vprašal, ako bi hotel iti z njim in mu obljubil, da bode zanj prav po očetovsko skrbel, ako bode priden. Deček je bil takoj zadovoljen in šel z možem na Janče. Pa, glejte ga tiča! Čez dva dni mu je že ukradel 344 K in jo popihal proti Litiji. K sreči je mož precej zapazil, da mu je ukraden denar; hitro pošlje svoje ljudi na vse strani, sam pa hiti v Litijo naravnost na kolodvor. Tukaj vidi dečka, ki je čakal na vlak, ki je imel ravnokar priti iz Ljubljane. Dečka precej prime in dobi pri njem še ves ukradeni denar, razun nekaj kron, ki jih je izdal za vožni listek. Mož mu vzame denar, dečka pa izroči orožnikom. — Dne 12. t. m. streljal je neki Ljubljančan trikrat na divjega petelina, pa mu je še odnesel zdrave pete. Kaj ne, tudi nekaj posebnega. No, pa radi tega naj gospod nikar ne izgubi »korajže«; naj le še pride, ga bode že enkrat plhnil. Naj ne posne-

ma onega gospoda v gosposki suknji, ki je petkrat streljal na petelina in tudi petkrat »falil«, dal pet petakov in rekel: »No, teh špasov je pa že zadosti«, in šestič ni hotel iti več na lov.

Bizovik. Zadnjič ste brali o stroških, ki jih imamo za drva in druge špencarije pri pranju. Začnimo danes z zaslužkom. Pri tem nam hodi na misel neka narodna pesem, ki poje o »mojškrah« ali šiviljah in se med drugim naručuje tudi iz njihovih »lonov«. Glasi se pa tako-le:

Stoji, stoji tam lipica,
ta lipica zelena.
Didlmento, hm, hm, hm,
ta lipica zelena.

Pod lipico pa mojškere tri,
nobena palca nima.
Didlmento, hm, hm, hm,
nobena palca nima.

Tako platno šivajo,
kot so koroške plahte.
Didlmento, hm, hm, hm,
kot so koroške plahte.

Take švanke imajo,
kot so hrvaški čebri.
Didlmento, hm, hm, hm,
kot so hrvaški čebri.

Druge kitice izpustimo, le še zadnjo navedimo:

Take lone služijo,
kot so kokošji davki.
Didlmento, hm, hm, hm,
kot so kokošji davki.

Hm, hm, kot so kokošji davki. Kakšni pa so ti? Nobenih nimajo. Tudi me bi lahko reklo: Take lone služijo, kot so kokošji davki. Saj v resnici nič ne zaslužimo, če seštejemo vse stroške, vse trpljenje in to primerjamo z zaslužkom. Delamo in peremo menda le zato, da čas ubijamo in da se tega dela ne odvadimo. Dobička nimamo nobenega. Prihodnjič bomo pa te kokošje davke napisale.

Bizovik. Šmarnice se bližajo. Pri nas jih obhajamo vsako leto ob nedeljah in praznikih v domači podružnici. Ob nedeljah pridejo gospod in nam bero ali pridigajo in pojo litanije, ob delavnikih pa sami opravimo. Letos bomo dobili novo podobo za šmarnice. Slika jo g. Jebačin iz Ljubljane. Pa ne vemo, ali bomo sploh šmarnice imeli ali ne. Mežnar hoče zboljšano plačo. Zahteva, da vsaka hiša dá še eno krono. Pa ljudje nočejo dati in mežnar bo šel o sv. Juriju, potem bo pa cerkev zaprta, in naših šmarnic ne bo. Čudni so ti ljudje. Mežnarju, ki je tako potreben, nočejo zboljšati, a imajo dosti denarja za to, da hodijo v razne gostilne fraklje polne šnopsa kuševati in pa tudi za to, da nosijo tudi tistim judovskim socialnim demokratom v kaso, menda po 60 krajcarjev na mesec. O, ta Jeruš!

g Iz St. Vida nad Ljubljano. Naša Blaž-Potočnikova čitalnica jo je dobro pogodila, ko je pred letom sprejela v svoje okrilje mladeniški telovadni odsek. Navdušenost, ki jo vidijo člani čitalnice pri mladeničih, napolnila je z mladostnim ognjem tudi starejše člane, ki vidijo, da ima odsek namen in željo samo napredek in prosep poštenega društvenega življenja v St. Vidu, kateri namen je tudi čitalnica vsikdar gojila. Tako se sedaj pripravljajo, da proslavijo po svojih močeh letošnje tri jubileje. Kakor čujemo, bo trojni jubilej združen v eno slavnost, pri kateri bodo sodelovala vsa delujoča šentviška društva. Gotovo je, da telovadni odsek ne bo zadnji, ampak bo z znano delavnostjo sodeloval pri taki prireditvi. Danes, ko narod v vsej širni Avstriji tekmujejo

med seboj in vsak po svoje skuša lepo praznovati cesarjev, papežev in Marijin jubilej, tudi mi fantje ne smemo zaostati. Najlepše pa bomo mi to napravili, če v ta namen razširimo med tovariše naše glasilo »Mladost« in še z večjo pridnostjo posvetimo prosti čas pošteni izobrazbi. V ta namen priredi odsek na belo nedeljo ob 6. uri zvečer mladeniški sestanek s predavanjem visokošolca P. Rupnika in tamburanjem. Ker bo ta sestanek zelo važen, vabimo mladeniče, da se ga gotovo udeležijo.

g Iz Rakitne. Sedaj imamo že dva naročena lestenca, ki delata kras cerkvi in čast gosp. mojstru Kregarju. Naša mladeniška družba se je pomnožila za štiri ude. Sedaj pa še nekaj. Nam vže znani napredni Logar si pete brusi in hodi od hiše do hiše s polo papirja in nabira podpise za svojega mežnarja. Ljudje debelo gledajo in se začudeno poprašujejo, čemu bo Logarju mežnar. Da rabi župnik mežnarja, to je umevno — čemu bo pa rabil Logar svojega mežnarja, to jim ne more v glavo. Hudomušni ljudje ugibajo, da gotovo misli Logar, ker si išče svojega mežnarja, najbrž na svoja stara leta študirat črne šole — da bosta potem dva v Rakitni s črnimi šolami. Tudi nekaj, kar ni povsod!

g Iz Preske pri Medvodah. Na tiho nedeljo smo imeli pri nas zopet veseli dan. Predstavljala se je namreč igra »Lurška pastirica«. Ta prelepa igra je bila v proslavo jubileja Brezmadežne. Predstavljala se je v splošno zadovoljnost občinstva, katerega je bilo nad 400. Vsa čast gre v prvi vrsti gosp. Janezu Peterlu, ki je vse igralko v tako kratkem času tako dobro izuril, nadalje pa tudi vsem igralkam, ki so vrlo dobro nastopale, da bi človek skoro ne verjel, da morejo pristoja kmečka dekleta tako izborno igrati. Igra se bo ponavljala 24. maja, ali pa četrto nedeljo v maju. Tudi za tedaj vljudno vabimo vse. Zelo nas je veselilo, da so nas blagovoljili počastiti prevzišeni gosp. knezoškof, kakor tudi več gosp. duhovnikov iz okolice. Vsem se prav lepo zahvaljujemo za obilni obisk pri veselici, kakor tudi slavnemu občinstvu. Prisrčna hvala tudi vsem rediteljem in vsem drugim, ki so kaj pripomogli, da se je vse tako sijajno izvršilo.

Iz kamniškega okraja.

g Iz Moravč. Kakor smo poročali v predzadnji številki »Domoljuba«, je prišla mlekarna na občnem zboru v naše roke. Med liberalci je zavladalo radi tega veselje. Mislili so: »Zdaj smo rešeni. Zadruga naj propade ali pa kar hoče, mi ne bomo odgovorni.« Rogali so se škodoželjno, češ: kakor se je nam godilo, naj se še »klerikalcem«. Liberalci še sedaj ne spoznajo, kako so zadrugo zavozili. Krivdo bi radi zvalili na druge. Mi pa vprašamo: Kdo je odrejal visoke plače? Kdo je vodil mlekarno? Za 300 litrov (1) mleka so bili v mlekarni svoj čas štirje delavci. Nekdo je delal samo račune, za kar je vlekkel mesečno 60 kron. Zraven mlekarnja in pomočnika je imela mlekarna še »Mišino«, ki je bila tudi plačana. Ni čuda, ako je kak zadrufnik prišel do spoznanja, da je mlekarna le v korist gotovim osebam. Zato so nekateri odstopili. To je tisto »huiskanje«, o katerem pripoveduje učitelj Tomaž. — Sicer se pa »napredni« niso dolgo rogali. Naši močje so jeli temeljito misliti. Uvideli so, da je stanje mlekarne povsem kritično: zadolžena je črez glavo in orodje je deloma pokvarjeno. Zato so sklenili, da mlekarno ne prevzamejo. In prav so storili! Zdaj imajo mlekarno zopet naši stari znanci. Tako je prav! Kdor je stvar pričel, naj jo še nadaljuje. Čemu bi reševali naši močje liberalni fiasko! — Govori se, da se bodo »napredni« zadruga sedaj bolj resno poprijeli,

da bodo napravili sirarno itd. Mi na to še nič ne rečemo, čakamo dejstev in potem bomo govorili. — Volivni imenik za občinske volitve v Drtiji leži na vpogled. Do sedaj smo imeli samo dva razreda. V prvem razredu so volili posestniki, ki plačujejo večji davek, v drugem pa, kateri plačujejo manjšega. Sedaj je dovolilo okrajno glavarstvo občini še tretji razred. Pri prihodnji volitvi volijo trije razredi skupno 14 odbornikov. Več o priliki. — »Domoljubov« prijatelj je na vsak način moravški učitelj. Baje ne mine dan, da bi ne omenil Šolarjem kaj od njega. Pa tudi z našim dopisnikom morata biti prijatelja, drugače bi se ga ne spominjal tako pogosto. Bog požegnal! Vsak ima svoje veselje.

g **Novo železniško zvezo** s Kamnikom nameravajo zgraditi skozi Tuhinjsko dolino proti savinjski dolini na Štajersko. Inženirji so že svet za železnico zmerili in zaznamovali, sedaj je pa spet vse potihnilo. Ali se bode kedaj po naših hribih in dolinah razlegal železnični signal? To se še ne ve. — Sedaj imamo velikonočne praznike, bel pondeljek je zares bel po zemlji, ker jo je pri nas sneg pobelil za pirhe. Sv. Jurij bo letos težko ostal malo beseda, da bi v železnem plašču svoj god obhajal. Bliža se čas vojaških naborov, fantje le trezni bodite, razsajati je nespodobno!

g **Iz Šmarce.** Dne 12. aprila je bil občni zbor »Katol. slov. izobraževalnega društva« v Šmarci, k kateremu so prihiteli prav v obilnem številu člani kakor tudi nečlani. Predavanje o zemljepisju z obširnimi razkazovanjem na zemljevidih so nam priredili domači gosp. župnik Val. Bernik. Zlasti so nam podrobno razjasnili lego in obseg sv. dežele, kar je še posebno za ta čas prav primerno bilo. Domači pevci pod vodstvom g. L. Gostiča so zapeli nekaj prav lepih pesmic. Na občnem zboru nam je tajnik pojasnil, da se je v letu 1907. priredilo eno večje predavanje, ena veselica in tri prireditve z igrokazi in kpletji, petjem in tamburanjem. Blagajnik nam pove, da je bilo v društvu prijemkov 446 K 81 vin., izdatkov pa 369 K 81 vin., hranilnica in posojilnica v Kamniku je društvu podarila 50 K za napravo društvenih prostorov, za kar se ji bodemo vsi najbolje zahvalili s tem, da se jo vsi oklenemo v posojilniških zadevah. Knjižničar je pa povedal, da se je lansko leto izposodilo 300 knjig, in ker je društvo štelu 54 članov, so se časopisi naročili vsi, seveda samo taki, ki so pisani v pravem katoliškem duhu. Za letos je naročenih 37 »Domoljubov«, en dnevni in dva sobotna »Slovenca« itd. Gosp. župnik so tudi pristopili kot ustanovni ud društva ter so plačali poleg letnega prispevka še 40 K ustanovnine. Bog jim povrni! Društvo si pripravlja svoj prostor ob mlekarni in kmetijskem društvu. Dolg bode 20 metrov, širok 4 in pol in bode za vse razmere zadosti velik, v poletni vročini pa jako hladen, ker bode tik ob vodi deloma tudi pod vodo postavljen.

g **Ihan.** 12. aprila popoldne je bilo v našem izobraževalnem društvu jako podučno in zanimivo predavanje. Predavali so gospod župnik Antončič o novem tiskovnem zakonu, ki se pripravlja v državnem zboru in o prosti kolportaji. Predavanje je bilo prav dobro obiskano.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g **Tržiško železnico** pridno gradijo. Delo mora biti dovršeno do 1. julija t. l. Med Kranjem in Tržičem bo postaja v Naklem, v Duplah in postajališče v Križah.

g **Iz Predoselj.** Radi nepričakovanih ovir se preloži igra »Knjižnice slov. dijaške zveze« na poznejši čas. Torej se na belo nedeljo ne bo igralo, morda nekaj nedelj pozneje.

g **Iz Cerkelj.** Naše izobraževalno društvo nabavilo si je novo društveno zastavo, ki je bila blagoslovljena na cvetno nedeljo. Prišla so poslati našo slavnost bratska nam društva naše organizacije po svojih odposlancih: S. K. S. Z. iz Ljubljane, iz Preske, Domžal, iz Št. Jurja, z zastavami. Cerkveni govor je imel naš dični organizator č. g. Iv. Bečster, obrazložil je pomen nove zastave po reku: Iz sem dober pastir, poznam svoje ovce, in one poznajo mene. (Zastava ima podobi Jezusa dobrega pastirja in sv. Jožefa.) K blagoslovu je zapel moški zbor tuk. izobraževalna društva pod spretnim vodstvom organista g. Čebulja pesem »Naša zastava«, zastavo pa je blagoslovil domači župnik č. g. Fr. Dolinar. Zastava je lepo delo gdčne Sattnerjeve iz Ljubljane, podobi je slikal Kastner na Dunaju. Posebno krasen je nastavek, jabelko, lira in križ, po načrtu našega uda Iv. J., naredil pasar gosp. Iv. Kregar v Ljubljani. Nato se je vršila zunanja slavnost. Vsporedje je bil: 1. Pozdravni govor, govoril g. prof. E. Jarc iz Kranja; 2. Pesmi: »Naš prapor«, »Za dom med bojni grom«, »V hribih se dela dan«; 3. Igra: Egipčovski Jožef. Močno je ugajal ljudstvu nastop mladih igralcev, ki so vsi prav dobro rešili svoje vloge. Med naše veselo slavje pa se je mešala kupa bridke žalosti. Zakaj, imeli smo zadnjič med seboj velezaslužnega blaginika našega društva preč. gosp. Iv. Langerholza, ki je drugi dan odšel na svojo novo službo v Gorje na Gorenjsko. Nastavljen je bil pred dobrim poldrugim letom, kot novomašnik v Cerklije. Precej si je pridobil srca faranov, posebno šolske mladine; deloval pa je tudi posebno vneto v našem društvu. Udje se ga bodo vedno hvaležno spominjali.

g **Iz Podbrezj.** V petkih in nedeljah so shodi cel post pri Žalostni Materi božji na Tabru. Ljudstvo je začelo zopet bolj in bolj zahajati na staro božjo pot. Na cvetni petek pa smo imeli celodnevno češčenje presv. Rešnjega Telesa. Ker je bil ta dan shod na Tabru, smo slavili to slovesnost kar na podružnici. Počastili so nas tudi milostljivi g. knezoškof, ki so neumorno spovedovali in pridigovali. Imeli so tudi slovesno sv. mašo, pri kateri je bilo dosti ljudstva od blizu in daleč. V petek popoldne pa so nas g. knezoškof zopet zapustili. Naj jim bo na tem mestu izrečena prisrčna zahvala od faranov.

g **Iz Gorj.** Pa smo le dočakali popravo cerkvene ure. Precej dolgo se je res delala, a zato smo pa sedaj bolj zadovoljni, ker ura kaže in bije popolnoma natančno. Tudi novi sestav kazala nam je mnogo bolj povšeči kot prejšnji. — Na veliko soboto pa nas je presenčila domača godba, s sviranjem nekaterih koračnic. In prvi hip nismo mogli verjeti, da imamo tako imenitne godbenike v svoji sredi. Enakomeren takt, pravilno število vodilnih, spremljajočih in basovnih glasov s točno zadetimi notami, zlivalo se je po lepem redu v krasno harmonijo, da se niso čudili le navadni ljudje, ampak še bolj izobraženci. In kot dokaz temu, se je čulo polno čestitk; a godba sama je prešla po dokončani procesiji zanimivo in njim pripravno nagrado. Čast našim vrlim fantom, ki so se na lastni podlagi povspeli do te višine. — Pred kratkim je hodil po naši čoteski neki agent za zavarovanje proti ognju, ki pa je imel po svojem okusu prikrojena pravila, zato ljudje pozor! — Abstinenca pa je v Gorjah prešla; in navdušeni govor govornika iz dotičnega društva se je že davno razplinil med oblake. Zdaj so menda še trije abstinenti, a nobene abstinentinje. Vzrok pa je najbrže ta, ker se sedaj potok Radovna suši, in se je bati, da bi prizadetim ne zmanjkalo pijače. — Vas Višelnica dobi svoj vodovod, in sicer je projektiran iz sosednega hriba, ki je malo višji, in je

zadosti pritiska. Več o tem bomo pa govorili še svoj čas, ko bo treba inženirja in podpor.

g **Iz Sinkovega Turna.** Občinska cesta, ki vodi iz Sinkovega Turna do okrajne ceste, ki pelje v Vodice in v Mengeš, je v takem slabem stanju, da se skoro ne more z vozom in ne peš po nji. Opozarjamo občinski odbor, naj malo bolj poskrbi za našo cesto, kakor je do sedaj. Ako ne bo pomagal ta rahli opomin, bomo drugje zaropotali.

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

d **Z Vač pri Litiji.** Naše ljudstvo se more gospodarsko povzdigniti edino le z združnim delom. Velikega kapitala nimamo, vsaj ne toliko, da bi mogel postati važen faktor našega naroda. A med ljudstvom je mnogo majhnih gospodarskih elementov, ki so ležali mrtvi, dokler jih ni zbudil mogočen klic naše združne organizacije. V prvi vrsti so nastopile posojilnice, ki so postale prava narodna gospodarska šola našemu ljudstvu. Te tako dobro prospevajo, da moramo z vsjo častjo kot najvrlejšje pospeševalce našega gospodarskega napredka pozdraviti požrtvovalne može, ki brezplačno in z veliko natančnostjo vodijo posle naših denarnih zadrug. — Kar se more splošno reči o naših posojilnicah, to velja posebej še o »Ljudski hranilnici in posojilnici« na Vačah. V kratkem času njenega obstanka — deluje šele tri mesece — se je povspela na nepričakovano stopnjo napredka z ozirom na krajevne razmere. Ljudske hranilnice in posojilnice dosedanj izkaz je ta-le: Prejemki 59.945 K 15 v., izdatki 59.381 K 10 v. Denarni promet 119.326 K 25 v. Prejete hranilne vloge 35.974 K 51 v. Dana posojila 27.600 K Poslano »Zadružni zvezi« za tekoči račun 32.200 K. Prejeto od »Zadružne zveze« 23.000 K. Skupno število članov 25. Razvidno je iz teh podatkov, da zadruga vrlo napreduje. Pa je zgrizen liberalec nedavno pisal svojemu liberalnemu prijatelju v Ameriko dobesedno: »Kaplan se je s svojo posojilnico strahovito blamiral. Že tri tedne niso odposlali niti vinarja v Ljubljano. Doma še tudi niso izposodili nič. Ta teden so nabili na kaplanjo tablo, na kateri je naslikana čebelica, a ljudje pravijo, da je trot, itd.« Kdo je torej trot? Tisti, ki je pisal take otročarije, bi bil gotovo rad kaj več, ko bi imel več soli v glavi. Liberalci so tisti, ki se blamirajo v vsem, kar začno v svoji farizejski sebičnosti. Začno pa vse z velikanskim sijajem, da bi človek mislil, da na celem svetu ne znajo kaj takega. Konečno je pa sama blamaža, kajti kadar močno grmi, je malo dežja. Lotijo se pa vsega ti vsemočno liberalci, če ne v dejanju, pa v mislih in besedah. V svojih inteligentnih glavahčajo zdaj društveni dom, kjer bo baje taborišče prosvete in napredne misli; v svojem obsežnem razumu grade mlin in žago po najnovejši tehniki, a vse na močno sapo, ki sproti odnese vse. Za hip so bili ustanovili pevsko društvo »Struna«, ki pa tako tiho poje, da je ne sliši nobeden. Pozna se, da zajemajo svojo strokovno izobrazbo v »Slovenskega Naroda« stari šoli. Bog jim daj zaželjenih uspehov!

d **Iz Doj pri Litiji** se poroča: Pri občinski volitvi dne 17. marca bili so izvoljeni: Ivan Novak, trgovec in poštar na Dolih, že tretjič za župana, Jože Vrtačnik st., posestnik na Dolih, Franc Knez, posestnik in lesni trgovec v Sapoti, Franc Grčar, posestnik na Selcih za občinske svetovalce. Dne 4. aprila vnelo se je po neprevidnosti v svinjaku Antona Belca v Lubežu, ter mu pogorel svinjak z dvema

svinjami in šestimi prasci vred, kašča in hiša, ter tudi sosedi Antoniji Kos streha na hiši. — Dne 13. marca zvečer vdarili so se kopači iz vinogradov v Moraški gori, kjer so si že več ko en teden žugali, na Brezovem, ubili Franc Zavrta, 26 let starega s Prevolj ter potolkli tudi Janeza Jesenška in Jerneja Jakoša, oba s Spod. Jelenj, da sta komaj živa ostala. — Dne 18. aprila je pa brat grofinje Barbo z Rakovnika ustrelil na Pasjem vrhu lepega divjega petelina, za tukaj nekaj posebnega, ker pred leti jih tu še ni bilo nikjer videti.

d Sava ob južni železnici. Odkar je pri nas prevzel službo organista gosp. Iván Kos, imamo cerkveno petjo takorekoč popolnoma prerajeno. Takoj v začetku si je nabavil novih pevskih moči, katere prav pridno vadi in izobražuje, tako, da se moramo kar čuditi njegovim uspehom. Zato smo mu pa tudi pri plači nekaj kronic primaknili. Upamo, da nas ne bo tako kmalu zapustil, akoravno toži, da mu je dolgčas. Želimo mu obilo sreče v novi službi.

d Odgovor »Domoljubu« na št. 14 na strani 218 v zadevi občinskih volitev na Polici. Občinske volitve za občino Polico. Dne 29. prosinca 1908 se je vršila volitev za občinski odbor ter je bil ves odbor izvoljen vrlih mož S. L. S. — Vprašamo dopisnika, kako se predrzne imenovati samo ono stranko S. L. S. (stranko)? Ali ni cela poliška občina pri S. L. S.? Ali ni vedno volila enoglasno kandidate S. L. S. v državni in deželni zbor? Ali ni cela poliška občina strogo vernega prepričanja? Mi smo le to želeli, da bi bil župan v fari Polici in sicer zato, ker občina Polica sestoji iz devetih vasi in izmed teh je samo ena vas izven fare in ravno tam so si župana izvolili. Mi nimamo proti županu prav nič, samo da bi bil v fari Polici. Mi smo zahtevali, da bi bila volitev v Polici, kakor je bila vedno, ker pri gosp. županu je premalo prostora in pa preveč oddaljeno, pa se nam ni ugodilo v odgovor, da je dovolj prostora. No, sedaj pa dopisnik sam pripozna, da je premajhen prostor. Dne 17. marca je bila volitev župana in glej, kaj so si izmislili, kakor je strogo prepovedano streljati. Pri cerkvenih slovesnostih ni dovoljeno streljati, ob času volitve župana so si pa dovolili streljati. Več volivcev in naročnikov »Domoljubovih«.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Velike Slivice pri Laščah. Umrla je 11. t. m. na Veliki Slivici pri Velikih Laščah Marija Ivanc, rojena Podlogar, pri svoji najmlajši hčeri. Bila je najstarejša žena v velikolaški fari, ki je dočkala zelo visoko starost 97 let. Imela je pokojna tri hčere, in je najmlajša Marija že 48 let poročena s svojim možem Kotlovšekom. Starejša pa je pred dvema letoma umrla, ki je bila pa že čez 50 let omožena. Pokojna je bila jako pridna ženska. V mlajših letih je kupčevala s kravami, pozneje tudi z raznimi drugimi rečmi, kakor prstni, uhani itd. po Štajerskem, Koroškem, Hrvaškem in tudi drugod. Naj počiva v miru!

d Iz Semiča. V 13. številki je prinesel »Domoljub« en dopis iz Semiča, v katerem smo tudi brali, da se namerava tu ustanoviti »Slov. katol. izobraževalno društvo«. Zadnji čas se je res mnogo govorilo in nastalo splošno zanimanje za to res potrebno društvo. Zdaj je pa zopet vse potihnilo. Ko le ne bi zopet vse zapalo, kar se prerado zgodi. Gotovo so zopet kje nastale kake ovire. Zato naj bo naše geslo »vse za vero in pošteno stvar z združenimi močmi.« Ne se ozirati na desno, ne na levo, ampak pogumno in neustrašeno naprej za napredek. Pred dobrim pol letom smo dobili novega gosp. kaplana nemškega viteškega reda, katerega zelo spoštujemo, ker spoznali smo,

da zelo skrbi za naše dušno in telesno blagostanje. Bog nam ga ohrani mnogo let! — Od 15. januarja imamo tudi novega organista, kateri se je tudi že lotil poučevanja cerkvene petje za mešani zbor. Da bi bil le vstrajen. Na zdar! — Pred pustom se je poročil predsednik mladeniške Marijine družbe z eno Marijino hčerko. Bilo srečno! — Vina imajo nekateri naši posestniki še starega, koliko pa šele novega. Kupci, le v Semič. Tukaj je letos izborna kaplička. — Za krmo gre pri nas zelo trdo. Lansko leto ni bilo druge krme skoro nič, ker je bila suša. Živina se tudi ne more prodati, ker je malo kupcev in cena nizka. Op. uređ.: Oglasite se kmalu zopet!

Notranjske novice.

Od Pivke.

n Nad »Domoljubovimi« dopisniki od Pivke zbirala se je huda nevihta. Pa ni bilo hudo! Prišli so v »Notranjcu« prav ljubeznivi — pirhi. Ker so pa jako nedolžni in lahko prebavljivi, jih prav iz srca izvoščimo možu prav blizu Št. Petra, ki je bil svoj čas dopisnik »Slovenca«, »Naroda«, »Rodoljuba«, »Domoljuba« in sedaj pa še »Notranjca«. Vse je bilo dobro ob svojem času, kakor je ravno kazalo, kaj ne? Povsod je mož iskal sreče, časti, pa je le ni bilo. No, tudi z »Notranjcem« ne bo dosti, zakaj oba, dopisnik in »Notranjec«, trpita na zelo nevarni bolezni (katere bi pa še ne poznali, ako bi je nam ta mož ne povedal v zadnjem »Notranjcu«, na »srčni« tuberkulozi. O, to srce, ki je že toliko moralo prestati od liberalcev, od klerikalcev, od mokračev, največ pa še takrat, ko smo bili še . . . . . Ni čuda, da peša! !

n Razdelitev državne podpore radi pomanjkanja sena vršila se je dne 16. t. m. v Št. Petru za občino Št. Peter in Šmihel. Posamezniki so dobili od 20 do 60 kron. Dobiti bi morali samo potrebni. Pri tacihi prilikah je pa jako težko res samo potrebne izbrati, zato je obžalovanja vredno, da se nekateri niso prav dostojno vedli. Naravnost surovo pa se je obnašal neki »neodvisnik«, ki je po zaslužnjo mesto podpore dobil 40 kron kazni ali pa štiri dni zapora. Svojemu poslancu dr. Žitniku smo pa hvaležni, da nam je to podporo izposloval, ki je marsikateremu prav dobro prišla.

Iz raznih krajev Notranjske.

n Kmečka zveza za logaški okoliš bo imela dne 26. t. m., na belo nedeljo, shod v prostorih kat. izobraževalnega društva v Gornjem Logatcu, ob 3. uri popoldne. Poročal bo drž. in deželni poslanec dr. Žitnik. — Kmečka zveza zavzame in pojasni stališče glede starostnega zavarovanja za kmetski stan, glede ustanove živinorejske zadruga itd. Zato naj se udeležje tega shoda udje zveze in njeni prijatelji iz Logatca in okolice v obilnem številu.

SOMIŠLJENIKI!! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovincem«! Kupujte te naše vžigalice!

Izid glasovanja

pri deželnozborskih volitvah dne 21. februarja 1908.

V. volivni okraj: Postojna, Logatec, Senožeče, Lož, Bistrica, Cirknica.

Volilšče	Dr. Ig. Žitnik	Franc Drobnič	Jožef Čuček	Matevž Martinčič	Razcepelj
Okraj Postojna					
Postojna	76	75	26	25	
Cerknje					62
Košana	70	68			43
Sv. Mihael	141	140			11
Št. Peter	171	167	47	43	
Slavina	113	112	52	48	
Trnovo	199	196	47	46	1
Knežak	87	87	55	54	
Zagorje	35	33	54	51	
Il. Bistrica			36	34	8
Jablanica	93	91			18
Kilovše	67	66	28	26	
Britof	33	32			20
Hrenovnice	105	99	10	53	7
Senožeče			89	89	38
Skupaj	1190	1165	494	459	208

Volilšče	Ivan Lavrenčič	Kajetan pl. Premmerstein	Razcepelj
Okraj Logatec			
Stari trg	228	229	58
Bloke	169	175	58
Rovte	87	82	
Hotedršca	32	32	
Zg. Logatec	43	42	25
Planina	54	53	
Dol. Logatec	62	62	
Rakek	26		32
Žilce p. Št. Vidu	85	84	31
Cirknica	257	227	73
Skupaj	2213	2152	657

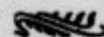
Okraj Postojna	1190	1166	494	469	208
Okraj Logatec	1043	986	163	201	175
Skupaj	2233	2152	657	670	383

VI. volivni okraj: Vipava-Ildrija.

Volilšče	Ivan Lavrenčič	Kajetan pl. Premmerstein	Razcepelj
Okr. Postojna			
Vipava	73	32	
Budanje	74		3
Vrhpolje	76		6
Slap	114	51	
Planina	69		15
Šturje	96		16
Št. Vid	94	37	
Vrabče	46	27	
Podkraj	30		15
Col	67		11
Skupaj	739	147	66

Okr. Logatec			
Dole		43	11
Godovič		21	2
Sp. Idrija	43	43	13
Zlri	93	117	3
Črni vrh	132		15
Vojsko	41		2
Skupaj	309	224	56

Postojna (Vipava)	739	147	66
Logatec (Idrija)	309	224	56
Skupaj	1048	371	122

Narodno gospodarstvo

Naš vsakdanji kruh.

Vsakdanji kruh je za človeka nekaj tako važnega in potrebnega, da je celo sam Izveščar vpliel prošnjo zanj v svojo molitev. Seveda z »vsakdanjim kruhom« ne mislimo samo kruha-hleba, marveč hrano sploh.

Vsaka živa stvar potrebuje za svoje življenje hrane; brez nje umira vse živo, od rastline pa do človeka. To pač vemo vsi in s tem računamo. Vendar pa marsikdo ne pozna vse važnosti in resnosti hranitve ter si misli, da je že dobro, če le »človek kaj v želodec dobi«. To je velika zmota, ki nikoli ne ostane brez slabih posledic. V naslednjih vrsticah hočemo posebno kmečkim gospodinjim spregovoriti resno besedo o tej stvari.

Naše telo rabi za svojo rast in razvoj snovi, iz katerih je sestavljeno. Dobiva jih iz hrane, katero izrablja nekako tako, kakor ogenj gorivo. Ogenj gori, ko vpepeljuje gorivo. Kakor hitro je ogenj povžil gorivo in se mu istega ne nadomesti, ugasne. Več in boljšega goriva ko se prilaga, tem večja in stanovitejša je moč ognja. Tako je tudi z našim telesom, ki nujno potrebuje hrane za razvoj in obstanek svojih življenjskih moči. Seveda, poraba hranil pri človeku ni tako neomejena kakor pri ognju; vendar pa v gotovih mejah in pod gotovimi pogoji tudi tu velja pravilo, da čim obilnejša in boljša je hrana, tem krepkejši je človek.

Ker torej človek, ko živi in dela, izrablja svoje telesne moči, ki jih dobiva iz hrane, mora, ako hoče ostati zmožen za življenje in delo, ako hoče ostati »pri moči«, kakor prav pravimo, paziti na to, da izpubljene moči zadostno nadomešča, t. j. da se zadostno hrani. Ako med izrabljenimi močmi in zavžito hrano ni pravega razmerja, t. j. ako je hrana nezadostna in neprimerna, potem začne telo slabeti in pešati, zmagovati ne more več napora dela, in različne bolezni imajo sedaj lahko delo.

Skrb za hranitev je pravzaprav v rokah gospodinj. Žalibog pa je mnogo gospodinj, ki se važnosti in resnosti te skrbi ne zavedajo ali pa jo iz nemarnosti opuščajo.

V tem oziru moramo predvsem obžalovati, da se je tudi po Slovenskem tako razširila in vdomačila tuja nam kava, da se v jutro vedno manj kuha tehničnih domačih jedil: žgancev, močnika, zelja itd., marveč hoče že tudi na kmetih vse imeti za zajutrek gosposko kavo. A kdo naj s to plažo v želodcu dela težko kmečko delo vztrajno in krepko, kakor je potrebno. To ni mogoče. Zato moramo prav resno opominjati naše kmečke gospodinj, da se drže dobre stare navade ter kuhajo za zajutrek tečna in zdrava domača jedila. Kavoj bi bilo k večjemu priporočati za popoldansko južino, ko je za nami dobro kosilo, a pred nami zdrava večerja. Tedaj kava res vpliva poživljajoče na naše nekako zaspane telesne moči, in vsled mleka in sladkorja, s katerim je zmešana, moramo ji na vsak način dati prednost pred vsaktero alkoholno (vpijančljivo) pijačo, posebno pa žganjem. Žganju bi sploh morala biti zaprta vrata vsake poštene slovenske hiše, tako da bi se prstom kazalo za gospodarjem, ki daje svoji družini in delavcem žganje za krepčilo. Daj delavcu namestu žganja raje kos sira ali klobase! Morda te bo to kak novičič več stalo, a bodi prepričan, da se ti bo na boljšem in vztrajnejšem delu obilo izplačalo. Vemo, da se dobi tudi takih delavcev, ki naravnost zahtevajo žganje za malico; toda ko bi se vsi gospodarji enega okraja med sabo domenili in sklenili, da nobeden ne bo dajal tega strupa svojim ljudem, potem bi se tudi taki delavci radi ali neradi udali. Vsak drug delavec pa bi

bil vesel, da dobi kos boljšega prigrizka namesto smradljivega žganja.

Našim gospodinjim pa bodi toplo priporočeno, da resno skrbje za kuhjo; pazijo naj na to, da bo vsaka jed, pa naj je še tako priprosta, pripravljena skrbno in okusno. Vsako delo zahteva svoj čas in svojo nego, tako tudi kuha. Slabo ravna tista gospodinja, ki pristavi lonec k ognju, kadar ima ravno čas, potem pa jih pusti, dokler zopet slučajno ne pride mimo ognjišča. Med tem se je jed povrela, prisrodila ali pa nehala vreti ter je izgubila vso svojo okusnost. Tako jed ne bo nikomur teknila že zato, ker jo bo vsak jedel z jezo in nevoljo. To pa si tudi vsak lahko misli, da po slabem kosilu ne bo nihče dobro in z veseljem delal. Znano je, da se hiše, kjer je gospodinja zanična kuharica, posli in delavci ogibljejo, kolikor le morejo.

So tudi gospodinj, ki bi iz tožljivosti najraje ničesar ne kuhale. Te se spravijo kuhat vselej prepozno in v naglici zmaše za silo kaj skupaj: »samo da je«; potem se pa še jeze, ako družina ni zadovoljna. Posebno za večerjo bi rade odpravile kar s kruhom in »gnado božjo«. To je silno napačno. V vsaki dobri hiši se mora gledati na to, da ima družina ob svojem času dovolj dobre tople hrane, ki bodi letnemu času primerna. Tudi za raznovrstnost v hrani mora skrbeti pametna gospodinja.

Posebej moramo grajati one hiše, v katerih je navada, da puste družino čakati na večerjo pozno v noč, češ, da bi se opravilo več dela in bi bila večerja bolj zaslužena. To je krivično in nepraktično; kajti človek, ki vidi, da se ga hoče kar brez usmiljenja izkoriščati, bo skušal maščevati se vsaj s tem, da bo čim manj in slabše delal.

Pohvaliti pa ne moremo niti onih gospodinj, ki preveč trošijo za hrano. So nekatere gospodinj, ki kuhajo toliko, da kar polovica ostaja. Najraje bi vsak dan kuhale same boljše in dražje jedi ter belijo in potičijo, kakor za gostijo. Taka družina postane izbirčna in sladkosneda in kasneje, ko je premoženje spravila skozi trebuh, tem težje živi. Tudi pri kuhi se je treba držati zlate srede.

Pa še na nekaj ne sme pozabiti slovenska gospodinja, kadar pripravlja kakoršnokoli jed: »Snaga je Bogu in ljudem ljuba!« Da, snaga je ljuba celo živalim in vsi dobro vemo, da snažno pripravljena krma živalim mnogo bolj diši in tekne nego umazana in gnijala. Gospodinja torej, ki je nesnažna, ponižuje svojo družino celo pod žival.

Skrbite tedaj, slovenske gospodinj, da bo — vsaj kolikor je na vas ležeče — vaša družina imela svoj vsakdanji kruh v smislu Gospodove molitve.

Razno.

Škof — ministrant. Bil je leta 1888., ko so sveti oče Leo XIII. obhajali petdesetletnico mašniškega posvečenja. Pri nekem oltarju v cerkvi sv. Petra v Rimu sta se srečala dva duhovnika. Eden je bil rimski kanonik, drugi pa italijanski škof, ki je prišel v Rim, da bi prisostvoval papeževi slavnosti. Kanonik se je pripravil, da bi bral sveto mašo, toda moral je še čakati ministranta, ki ga ni bilo od nikoder. Škof zapazi kanonikovo zadrego in se mu ponudi za ministranta. »Bog obvaruj,« pravi kanonik, »ne pustim, da bi škof opravil službo ministranta.« — »Zakaj ne?« odvrne škof, »saj znam ministrirati.« — »To vam že verujem, prevzvišeni, da znate ministrirati,« pravi kanonik, »toda jaz bi se moral sramovati, da bi škofa imel za ministranta.« — »Le pomirite

se, monsijor,« odvrne škof, »pristopite k oltarju in začnite!« Po teh besedah je škof pokleknil kot ministrant k oltarju in kanonik je moral pričeti sveto opravilo. Po dokončani maši se je kanonik zahvalil škofu-ministrantu. Ime kanonikovo je Radini-Tedeski. Ministrant pa, ki je bil takrat škof v mestu Mantovi, se sedaj imenuje drugače. Ime mu je namreč — Pij X.

Najnovejši dogodki.

Ruski car preganja katoliško cerkev. Ruska vlada je odstavila katoliškega škofa barona Ropa v Vilni, ki je bil znan kot jako goreč in delaven apostol. Nato je ukazal car kanonikom, da morajo voliti novega škofa. Kanoniki so se uprli. Sedaj je izšla carjeva odredba, ki odstavlja vse kanonike.

Bülów pri papežu. Protestantski državni kancelar Bülów je obiskal pretekli teden sv. očeta v Rimu. Zatrjuje se, da se pogovor Bülowa s sv. očetom ni nič dotikal poljskega vprašanja. Pogovor se je pač dotikal politike nemškega katoliškega centra proti vladi, a od nobene strani se ni ničesar omenjalo, da bi se na centrum kaj vplivalo.

Laška proti Turčiji. Laška država je nameravala ustanoviti več pošt po Turškem, a turška vlada ne dovoli tega. Zato je poslala Italija več vojnih ladij v turške vode, a jih je zopet pozvala domov, ker je Turčija laškim zahtevam ugodila.

V Bosni so prišli na sled jako nevarni agitaciji proti Avstriji. Ta agitacija prihaja iz Beograda. Več Srbov, med njimi nekega pravoslavnega popa v Mostaru so zaprli.

V Salamanki je nastala v cerkvi velika zmešnjava med službo božjo. Nekdo je prinesel vest, da se je našla bomba v cerkvi. Vse je hitelo iz cerkve. V grječi je bilo ranjenih več oseb. V resnici pa so našli nek drug brezpomemben predmet, ki je bil podoben bombi.

V Srbiji se bodo vršile v kratkem nove volitve. Med mnogimi sedanjimi poslanci vlada silna nezadovoljnost nad kraljem Petrom. Zopet se je bati kakega upora.

V Trstu je nastal 18. t. m. velik požar v mizarski tovarni Wolfovi. Škoda znaša do 200.000 kron. 120 delavcev je brez dela.

Velike povodnji v Ameriki.

Reka Missouri je prestopila bregove. Dvanajst hiš in nad tisoč farm je uničenih. Utonilo je 45 oseb.

»Brat« umorjene srbske kraljice Drage aretiran.

V Celovcu se je nastanil v nekem hotelu moški, ki je trdil, da je brat kraljice Drage. Hodil je po mestu in je v trgovinah izbiral vsakovrstno blago ter naročil, naj ga pošljejo v hotel. Nazadnje ga je opozoril policijski nadzornik, da so bratje kraljice Drage že pomrli v l. 1903 nenaravne smrti. Na policiji se je dognalo, da je visoki gospod neki pikolo po imenu Sirc.

Na veliko nedeljo umoril ženo.

V okraju Baone blizu Brescie v Italiji je umoril 60letni posestnik Pietro Facehini svojo ženo, ker je dobil anonimna pisma, ki so ga opozarjala, da mu je žena nezvesta. Mrtvemu truplu je še z motiko odbil na roki prste s klicem: »Tu imaš še za zakonolomstvo!« Sinčku, ki je pritekel na vpitje v bližino, je istotako odsekal Facehini prste. Morilec je ubežal, vendar so ga prijel orožniki.

Ljudstvo proti anarhistom. 50 anarhistov iz Piemonta je sklenilo sklicati v Rapallo protestni shod proti vladi in županstvu, ker sta gostoljubno sprejeli portugalskega diktatorja Franco in carico-vdovo. Vlada je javni shod seveda prepovedala. Anarhisti so kljub temu iz Genove prišli v Rapallo in hoteli proti policijski odredbi protestirati. Toda ljudstvo rapalsko jim je prekrizalo račune. Obkolilo je anarhiste in jih tako preteplo, da so morali večino teh junakov odpeljati v bolnico. Tri anarhiste so ljudje prijeli za roke in noge in jih vlekli na obrežje, da jih vržejo v morje. Komaj so karabinjeri to zabranili.

Rešitev zastavic.

1.

Na	roč	ni	kom
v	da	ri	'lo
ve	li	ko	noč
no	vo	želi	lo!

 2.

E	w	a				
i	o	v				
a	i	e	i	u	j	a
G	o	r	i	š	k	o
o	k	o				
v	a	s				
A	n	a				
v	o	i				
o	č	e				

 3.

A	p	u	l	i	j	a
I	l	i	r	i	j	a
d	r	e	s	u	r	a
O	t	i	i	i	j	a
p	r	e	k	u	h	a
F	l	a	v	i	j	a
a	k	a	c	i	j	a

Smešnice.

Najlažja smrt. Najložje je umreti, prvi neko budalo, če človek zmrzne, kajti človek sedi, zaspi, in ko se prebudi, vidi, da je mrtev.

Lahko še več. Pomislite, ta mož je doživel starost 106 let. — No, to ni ravno posebno čudo. Moj mož bi bil danes star celo 115 let, ko bi še živel.

Saj ni moj. Gospod, plačajte od psa. — Ni moj. — Saj vendar za Vami teče! — Tudi Vi tečete za menoj in vendar niste moj.

Težke sanje. Natakari, Vaše postelje so vse pokvarjene. Nocoj sem se udri na tla. — Gotovo ste imeli težke sanje.

Ne znam pisati. Gotovo ste precej zapisali v dobrodelni namen. — Nič, sem imel vedno slab red v pisanju.

ŽITNE CENE.

Cene za 100 kg.

Ljubljana, 21. aprila.

Pšenica, domača	23.—
Rž	19.50—20.—
Oves	17.—17.50
Ajda, črna	19.—
Ajda, siva	18.—
Proso, belo	18.—
Proso, rumeno	17.—
Ječmen	17.—
Fižol, rdeč	19.50—20.—
Fižol, koks	18.—19.—
Fižol, mandalon	15.—

Skrivalnica.

Kje je princosa ?

Bolečine

revmatične, nervozne, vsled prehlajenja, prepiha nastale, mrzlico ozdravi zanesljivo Fellerjev fluid z „Eisfluid“ Dvanajstotica za poskušnjo 5 K franko Naročite pri E. V. Fellerju v Stubiči, Eisen trg 16. (Hirvatsko) Kasl,

SOMIŠLJENIKI! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovincem«! Kupujte te naše vžigalice!

Prijateljica mater,

ki pričakujejo novega potomca in ki jih mučijo čustva velike utrujenosti in malosrčnosti, je SCOTTOVA emulzija. Učinek SCOTTOVE emulzije je tako čudovit kakor zadovoljiv. Nova moč in novo veselje do življenja se začitita kakor po kaki čarovni pijači. Pa še bolj bo mladi zemljan, ko zagleda svet, razveselil starše z zdravim izgledanjem in krepkimi oblikami, zakaj z materjo je

Pristna je s to znamko - ribičem - kot poročevnim znakom za SCOTT-ov načel.

„Scottova emulzija“

okrepila in ojačila tudi njega izkratka pospeševala najugodnejše. 2173

Cena izvirni staklenici 3 K 80 v.

Dobl se v vseh lekarnah.

Krepkega dečka

nad 14 let starega, ki ima veselje do pekoveke obrti in je poštenih starišev, se sprejme takoj pod zelo ugodnimi pogoji v uk v pekariji **Levre Sušnik v Škofji Loki.** 802 3—1

Spretnega

žagarja

sprejme **Ignacij Tacar**, graščina Bokalce pri Dobrovi. 982

Preklic.

981 1—1

Vsled sodnijske poravnave prekličem svoje proti Šimnu Prešernu storjene obdolžitve.

Selo, dne 15. aprila 1908.

Alozij Legat.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Dunaj, 18. aprila 1908: 63, 64, 35, 70, 47.
 Gradec, 18. aprila 1908: 33, 80, 20, 67, 64.

Samo 6 dni

Havre New-York

Francoska prekomorska družba. Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek. Vozne liste in pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna Ljubljana, Dunajska cesta št. 18, nasproti znane gostilne pri „Figovcu“. 1878 26—9

Ohranitev zdravega

želodca

tudi največ v ohranitvi, pospeševanju in v utruvanju prebavljanja ter odstranitvi nadležnega sapnja. Preizkušeno in izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih soli skrbno pripravljeno, tak zbujačo in prebavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane nasledke nezdravnosti, slabe diete, prehlajenja, in sopnega sapnja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je dr. Rose balsam za želodce in lekarno B. FRAGNERJA v PRAGI.

SVARILLO! Vsi deli embalaže imajo posebno čepovano varstveno zamko.

Glavna založna **lekarna B. FRAGNER-JA v PRAGI** s. in iz. čeznega dobavitelja „pri črnem orlu“

Praga, Malá Strana, ogul Nerudove ul. 203. Po poštni razpustitvi se vsak dan. Cena steklenice 2 K, pol steklenice 1 K.

Praga, Malá Strana, ogul Nerudove ul. 203. Po poštni razpustitvi se vsak dan. Cena steklenice 2 K, pol steklenice 1 K. Založba v Ljubljani Avstro-Ogorska. V Ljubljani in dolini pri št. 18: B. Pleselj, V. pl. Trp. Kozar, R. Karčičičičičič, J. Maštr. 3173

Kašelj
naglo umiri, razkroji
slez in lajša izmeček
priatni 30 5

**Karolinodolski
Davidov čaj.**

1 zavoj 40 vinarjev.
Edina izdelovalnica:
**Lekarna pri
„Češki kroni“
Praga, Karolinov dol.**
Dobiva se v lekarnah ali
direktno, če se pošlje
80 vin. (2 zavoja).
Zaloga v Ljubljani: Le-
karna „pri stnem ortu“,
Jurčičev trg.
Pozor pred ponarejanji.
Vsak zavitek ima tvojko
in podpis A. Ferki.

**Lira-
kolesa**

Najboljše kolo sveta!
Nedostojno glede kakovosti in izpeljave.
Izbor, material, lično dolo, silno lahka vožnja so znaki znanke Lira. Jamstro 3 leta. Niške cene.
Carine prosto
od avstr. razpisi.
Zahtevajte kot bravec tega lista zastoj najnov. cenik. Zastopniki se iščijo.
Rihard Ladewig
16 Preznlau
Postfach 253

K 325000
skupni glavni do-
bitke v devet-
kratnem vsako-
letnem zrebanju
nudijo sledeče tri
originalne srečke:
**Ital. srečka „Rde-
čega križa“, srb-
ska drž. tobacna
in Josziv „Gutes
Herz“ srečka.**

Prihodnje zrebanje 1.
14. in 15. maja 1908.
Vse tri originalne
srečke **K 78-30** ali
v 30 mesečnih ob-
rokih a **K 3.**

Vsaka srečka bo iz-
zrebanja. — Že prvi
rok daje pravico do
vsakokratnega zre-
banja za vse srečke.
Časopis „Neuer Wiener
Mercur“ brez-
2-1 plačno. 938

**Menjalnica
Oton Spitz,**
Dunaj I., Schotten-
ring 26, ogel Gon-
zagagasse.

Korpulenco
debelost odstranjuje
zeliščno milo „Ural“
Odlikovano je z zlato ko-
lajno in častno diplomo.
Mesto zalitega telesa mla-
deniška in vitka postava.
Nikakoršno zdravilo, edi-
nole kot sredstvo za od-
stranjenje debelosti.
Zdravniško priporočeno,
Nobene dijete, nobene
premembe v vsakdanjem
življenju. Izboreu učinek.
1 kos 150 g 2 K, 3 kosi
5 K, 6 kosov 9 K. Dobi
se edinole pri M. Feith
nasl. Dunaj, VI., Ma-
riahilferstrasse 45.

Lepostlovni mesečnik
„Dom in Svet“
stane za celo leto
K 10.— Naroča se v
Ljubljani.

Turška tovarna za svačice **El Fateh,**
Samos, Turčija išče
izurjenih
zastopnikov
proti visoki proviziji. 968 1-1

Pozor, kmetje in fantje! V
moji lekarniški praksi, katero la-
vriujem že 25 let, se mi je po-
rečilo, sčasoma iznajti sredstvo
za rast brk in las, proti izpa-
danju las in za odstranitev
prhljaja (luskin) na glavi, to je
Kapitor št. 1. Cena (franko na
vsako pošto): 1 loncek 3 K 90 v-
2 lončka 5 K. Prosim, da se na-
roči samo od mene. Naslov je:
P. Juršič, lekarnar v Pakracu
št. 65. Slavonija. Denar se pošlje
naprej ali s pošiljnim povzetjem.
2729 10-1

Številna ponarejanja
po mnogih profesorjih in zdrav-
nikov stalno priporočanega

SIROLINA

dokazujejo njegov neizpod-
bojno velik učinek pri vseh

kataričnih obolenjih sopilnih organov,
oslovskem kašlju, influenci, škrofulozi.

Ponarejanja naj se zavračajo in vedno zahteva

Sirolin izvirni zavoj „Roche“

Dobiva se na zdravniški predpis v lekarnah K 4 steklenica.

Ilustrirana brošura o boleznih vsled
prehlajenja H. II. se pošlje na za-
htevo zastoj in poštnine prosto.

F. Hoffman-La Roche & Co. Basel in Dunaj III. I. Neullingg. 11.

2980

Proda se posestvo Najboljše pralno milo je Schichtovo, ki
v vasi **Podlipoglav**, oddaljeno eno uro od spravi z majhnim naporom vse madeže iz
Ljubljane in pol ure od papirnice, na katerem se volnena in platnena perila. Schichtove
lahko redi 7 glav živine in 4 prašiči. Plača se lahko tovarne so največje tovarne za milo na ev-
v 6 obrokih. Več pove lastnik **Andrej Stigar,** 846 2-1 ropškem kontinentu.

20.000 metrov ostankov

10-20 m dolgih, najfinejših, popolno brez napake, obeljeni, primerni za najfinjšo
telesno ali posteljno perilo

Rumburška tkanina	po 24 krajc. meter
Cefir za domačo obleko, bluze, predpasnike, otroške obleke. iz- borna kakovost, lepi nežni vzorci	18% . . .
Tennis-flanela za turist. srajce in damske bluze, krasni vzorci	18% . . .
Oksford za srajce, pisani vzorci, perilno	17% . . .
Kanavas za posteljne prevleke, sajame, perilno, gosta kakovost, živahne barve. 80 cm širok	24 . . .
120	35 . . .
Rjuhe brez šiva, 3 m dolge, 150 cm široke	90 . . .
Kuhinjske brisače, lahov vzorec	18 . . .
Brisače za posodo, rdeče karirane	10 . . .

oddaja po povzetju
tkalnica za platno
EMIL FUCHS, Nachod I.
Najmanj se pošilja 5 kg za poskušajo — ca 45 metrov. Neugajajoče se vzame radevolje
nazaj; vzorci se prilože le zavoju za poskušajo. 825 2

Razprodaja!
4 pare čevljev za 7 kron.

Vsled nakupa veliko zaloge čev-
ljev se prodaja le kratok čas po
čudovito niski ceni. Dva para čev-
ljev za gospode in dva para dam-
skih na trak s močnimi podplati,
močno okovani, z izredno fino us-
njasto peto, zelo elegantni, najno-
vojša fasona, močni. Velikost v cm.
Vsi 4 pari le 7 K. Pošilja po pov-
zetju. Zamena dovoljena, tudi da-
nar nazaj. 945

D. Kessler, Krakov 95/93.

Bolečine živcev in revmatične se pomrijo in ozdravijo z

CAMPHOROMENTHOL VOSTREBAL.

Cena stekleni 80 vin. Dobiva se v lekarnah ali direktno, če se vpošlje K 1-80 (2 steklenici) franko pri edini izdelovalnici Vostřebal-ovi lekarni, Praga-Karolinin dol. Zaloga: Lekarna H. Mardetschiger, Ljubljana, Jurčičev trg. **Pozor pred ponarejanji!** 29 1

Izjava.

969 1-1

Podpisana **Terezija Sajovic**, posestnica Podkorenem šte. 51. obžalujem, da sem obdolžila **Janeza Kramar**, posestnika Podkorenem št. 63. kazenskega dejanja. Izjavim, da je g. J. Kramar popolnoma nedolžen. Obžalujem, da sem ga po krivici obdolžila in se mu zahvalim, da mi je odpustil zasluženo kazen.

Terezija Sajovic.

Zelo trpežno

OPEKO

kakor zarezno, navadno strešno in zidarsko v poljubni množini priporoča 940 9-1

A. Kobi,

Breg, železniška postaja Borovnica.

Ludovik Ševar ua Rakeku prodaja

jajca za valenje

od čisto krvnih Plymouth-Roks kokoši, kakor tudi živali za plemo. Jajca se prodajajo samo od tistih kokoši, ki so znesle vsled kontrole po zaklopnih gnezdih od 150 do 200 jajc na leto. Za 80% oploditve se jamči in neoplojena jajca nadomesti. Ducat jajc brez zavojev stane tukaj 4 krone. — Ta pasma je danes ena najboljših zimskih jajčaric, obenem pa tudi finega mesa in težka 4 do 5 kg. 953 6-1

Učenca za čevljarško obrt

poštenih starišev sprejme takoj **Ivan Lukančič, Godešič**, p. Škofjaloka. 839 3-1

Na hromem konju ni lahko dohiti Jelena.

Takisto ne more nečisto, polnjeno, slabo milo izpodriniti pravega

Schicht-ovega mila

ker vsaka pametna gospodinja ve, da nečisto milo kvari perilo

Schicht-ovo milo

pa perila ne razjeda, ker je **zajamčeno čisto.** 2081 V

Jamstvo za absolutno čistobo: K 25.000.

Jelenje milo je pristno le z imenom Schicht.

Jelenje milo je pristno le z imenom Schicht.

Postrežba tožna! Nizke cene!

Priporočam gg. če/ljarjem in p. t. občinstvu svojo **trgovino z usnjem** in vsomi čevljarskimi potrebščinami v Ljubljani sv. Petra cesta 2, nasproti cerkve frančiškanov. Izkusil bom, da z dobrim blagom in nizkimi cenami zadovoljim vse c. odjemalce in prosim o bilnega obhka.

2844 52-10

K. A. Kregar.

Zahtevajte zastoj

in poštine prosto moj veliki, bogato ilustrirani glavni katalog z okoli 3000 slikami vsakovrstnih niklastih, srebrnih in zlatih ur in vseh vrst solidnih zlatin in srebrin, glasbil, usnjatega blaga, kadilnih priprav po **izvirnih tovarniških cenah.**

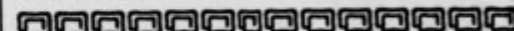
- Niklasta remontoarka . . . K 3-
- System Roskopf patentna ura . . . 4-
- Švicarska, originalni sistem Roskopf patent . . . 5-
- Registrirana Adler Roskopf niklasta remont. na sidro . . . 7-
- Srebrna remontoarka „Oloria“ kolesje, prosto . . . 8-40
- Srebrna remontoarka, dvojni pokrov 12-50
- Budilka 2-90
- Kuhinjska ura 3-
- Schwarzwaldska ura 2-80
- Ura s kukavico 8-50

Za vsako uro 3 letno pisмено jamstvo. Brez rizike. Zamena dovoljena, ali denar nazaj. 64 9

Prva tvornica za ure v Mostu

Jan Konrad

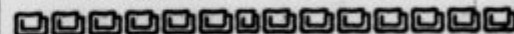
c. in kr. dvorni dobavitelj v Mostu št. 936 (Češko).

Najboljši žival-

ski prašek — nikaka prevara — je **Barthel-ovo klajno apno**; preprečuje slajnico, boleznj v kosteh, hromoto pri žrebetih, teletih in mladih prašičih, krepj kosti, — pospešuje tek, valenje jajc pri kokoših, itd. Izdatek majhen. Korist stoterna] **Popise zastoj. 168 6-1**

Mih. Barthel & Co. Dunaj X/3.

I. kranjske podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnola,
Dunajska cesta 13a, poleg Figovec

se priporoča prečistiti duhovščini in p. a. slav. občinstvu za napravo cerkvenih oknov z umetnim steklarstvom ali slikanje na steklo, stavbenih del, naprave okvirov, itd. itd. — Ima tudi v zalogi različne porcelanske in steklene posode za namizje gostin in restorance, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah. — Najbolj cenili in proračuni za zahtevne zastoj, mnoga spričevala za dovršena dela so cenjenim odjemalcem v ogled na razpisu. 1837 53-30

Josip Kordina
Ljubljana, Prad. Štefije 2.
prijemni 281 10-1

svoje bogate skladišče vsekovrstnih množljivih semen

katere: črna črna, kromča in rdeča črna, opornica, valjanost, rumena, rdeča in bela pusa, in kromča za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnice, mešana za seno in mokro semlje, najboljša kromča za livino in konje, jesenjska repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelenj in kmetijskih semen po nizkih cenah. — Poštiniš potom izvršuje se naročila točno in solidno.

Trgovina s klobuki in čevlji
Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

priporeča svoja velika zaloga
najraznovrstnejših klobukov, o-
nadrov in čepic, kakor tudi naj-
trpežnejših ter najfinijših čevljev,

Najboljši češki izvor!
Ceno posteljno perje!

1 kg olivno, dobro
skubljeno K 2—,
boljše K 2-40; 1 kg
belo, skubljeno
K 2-60, puhastega 3 K
10 v. 1 kg prav hruge,
mešno-belo, skub-
ljeno K 2-40, K 2—.
Pri naročilu 5 kg
tranko.

Izgotovljeno postelje, sodaste napoljene, iz no-
votnega ali rumenkastega nankinga, 1 porolen 170 cm
dolga, 116 cm široka, s novim sivim trpežnim perjem
18 K, s istim puhastim sivim perjem 12 K, 14, s naj-
nejšim sivim puhom K 18—, 1 vzglavnik 90 cm dolg,
30 cm širok K 180, K 2-40, K 4—, Poltja po povzetju
K 18— dolga tranko. 1144 10—10
Zamena dovoljena, blago se vzame tranko nazaj in
vrača denar za neprimerno blago.

S. BENISCH, Bešenice 71, Šumava, Češko.

2729 10—5
Pozor! Čitaj! Pozor!
Pakraške želodčne
kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo
pri boleznih v želodcu in črevih, — osobito
se priporočajo — pri zaprtju in nerednem
odvajanju — pehanju, — kongestiji — po-
manjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sred-
stvo za uzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, uspeh siguren.
Cena je za 12 steklenic (1 dvanajsto-
rica) 5 K franko na vsako pošto po
povzetju ali če se pošlje denar naprej.
Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Pro-
simo, da se naroča naravnost od

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Brazay
Francovo-žganje

je nad 40 let preizkušeno
domače sredstvo, po-
sebnost proti migreni in-
fluenci, trganju, revma-
tizmu, krepki oči, služi za
izpiranje grla. Neprimer-
no izboren za masažo,
najboljše preizkušeno za
ohranitev las.

Dobi se povsod, kjer ne,
naj se obrne na
Brazay, Dunaj, III/2
Löwengasse 2 a. 954 10-1

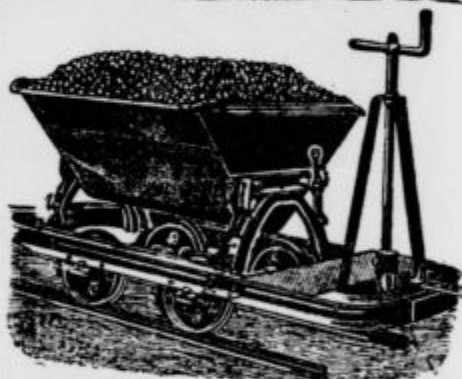
Ribarsko orodje

na debelo in na drobno izdeluje in pošilja
najceneje prva avstrijska tovarna za ribarsko
orodje **Karl Leitner, Waidhofen**
a./d. Ybbs. Zaloga angl. in ameriških izdel-
kov. Ceniki zastoj. 728 5—1

Kako si s 5 vinarji

vsakdo lahko oskrbi potrebno
blago za obleko, platnino, sukno,
posteljno opravo, oksford, sploh
vsako tovrstno blago v naj-
večji izberi na lahek način in
prav ceno. Piše se enostavno
dopisnica na brate **Lechner**
v **Gradeo** po vzorce, ki se
razpošiljajo brezplačno na vse
strani. 337 12—2

Tovarna za poljske in Industr. železnice
M. Kris & Co.

Tovarna za železniški material
in normalnotirne stične železnice.
Dunaj I. Biberstrasse 9
Praga, Lvov, Brno, Budapešta.
827

Ceno češko posteljno perje!
5 kg nov. temn. K 9-60, boljše K 2—,
polbelo skubljeno K 18—, belo K 24—,
snežnobelo, kot puh mehko skubl. K 30—,
K 35—, K 42—. Pošilja franko po po-
vzetju. Zamena dovoljena proti povrnitvi
pošilnine. **Benedikt Sachscl, Lobes št. 159**
pri Plznu, Češko.

Patniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
izmesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Kmetetza**
v Ljubljani Koroševske ulice 20.
Kotovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanes-
ljivi zastopniki.

Velika moderna
zaloga oblek
za gospode, dečke in otroke
A. Kunc 505
Ljubljana, Dvorni trg št. 3
(na vogalu Zidovske ulice)
Strokovnjaška postrežba z
izbornimi izdelki po nizkih, stalnih
in na vsakem predmetu
označenih cenah.
Naročila po meri točno in priznana dobro.

Mizarskega učenca
15—16 let starega, sprejme takoj **Filip Lazar,**
mizar, **Jesenice, Gorenjsko.** 824 3—1

V Ameriko
In Kanado
najzložnejša,
najcenejša in
najvarnejša
vožnja s **Cunard Line**
Bližnji odhod:
iz **Trata:** Carpatija 28. aprila. Altonija 5. maja.
iz **Liverpoola:** Lusitania 25/4 in 16/5, Maure-
tania 2/5 in 23/5.
Pojasnila in vožne karte pri **Andreju Odiascek,** Ljub-
ljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.